Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit
Finlands kultur- och vetenskapsinstitut
The Finnish Cultural and Academic Institutes

Loppuraportti:

pARTir

Sisällysluettelo

1. Johdanto 4
    Koordinaatio ja toteuttajat 4
    Rahoitus 4
2. Hankkeen tavoitteet 5
3. Hankkeen toimenpiteet 6
4. Viestintä 11
5. Vaikuttavuuden arviointi 13
6. Tulokset ja saavutukset 25
7. Yhteenveto 26
8. Projektit 28
    • Finnagora – Suomen Unkarin kulttuuri-instituutti 29
    • Suomen Benelux-instituutti 32
    • Suomen Britannian- ja Irlannin-instituutti 36
    • Suomen Japanin instituutti 40
    • Suomen Madridin-instituutti 44
    • Suomen New Yorkin kulttuuri-instituutti 49
    • Suomalais-norjalainen kulttuuri-instituutti (FINNO) 53
    • Suomen Ranskan-instituutti 56
    • Suomen Saksan-instituutti 60
    • Suomen Viron-instituutti 62
9. Liitteet 66

1. Johdanto
– mistä on kyse

PARTir – Creating a Cultural Roadmap Towards Responsible International Mobility (pARTir) oli Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry:n (SKTI) koordinoima kehittämishanke, joka toteutettiin **01.10.2023–31.10.2025.** Hankkeen tavoitteena oli vahvistaa Suomessa toimivien taiteen ja kulttuurin ammattilaisten kansainvälistä liikkuvuutta ja työskentelymahdollisuuksia ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävällä tavalla.

Hanke vahvisti Suomen instituuttiverkoston yhteistä tavoitetta ja toimintaa taiteen ja kulttuurin kestävän kansainvälisyyden edistämiseksi. Hankkeessa yhdistyivät taiteelliset tuotannot, taiteilijoiden verkostoituminen, koulutus ja mentorointi sekä ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä ajattelu.

Koordinaatio ja toteuttajat

Hankkeen pääkoordinaattorina toimi Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry (SKTI). Hankkeessa oli mukana kymmenen ulkomailla toimivaa Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituuttia:

- FinnAgora – Suomen Unkarin instituutti
- Suomen Benelux-instituutti
- Suomen Britannian- ja Irlannin-instituutti
- Suomen Japanin instituutti
- Suomen Madridin-instituutti
- Suomen New Yorkin kulttuuri-instituutti
- Suomalais-norjalainen kulttuuri-instituutti FINNO
- Suomen Ranskan instituutti
- Suomen Saksan-instituutti
- Suomen Viron-instituutti

Lisäksi hankkeen kansainvälisinä yhteistyökumppaneina oli noin 38 ammattimaista tuotanto- ja esitysorganisaatiota eri kohdemaissa. Kyseessä oli ensimmäinen Suomen instituuttien laaja yhteishanke, jota johti ja koordinoi instituuttien yhteistyöjärjestö SKTI. Tämä oli paitsi innostava uusi mahdollisuus, myös mielenkiintoinen haaste verkoston yhteistyötä luotsaavalle yhdistykselle.

Rahoitus

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi hankkeelle NextGeneration EU -rahoitusta 726 000 euroa. Avustuksen ehtojen mukaisesti sen enimmäisosuus avustettavan hankkeen toteutuneista kokonaiskustannuksista voi olla 90 %. SKTI ja instituutit vastasivat omarahoitusosuuden kattamisesta muun muassa yleisavustuksistaan.

2. Hankkeen tavoitteet

PARTir-hankkeen keskeisenä tavoitteena on luoda ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestävä malli suomalaisten taiteen ja kulttuurin ammattilaisten kansainväliselle liikkuvuudelle ja yhteistyölle.

Tarkemmin tavoitteet jakautuvat seuraaviin osa-alueisiin:

1. Kestävä toimintamalli kansainväliseen taidetyöhön

- kehitetään ekologisia ja sosiaalisesti vastuullisia käytäntöjä
- vahvistetaan moninaisuutta ja yhdenvertaisuutta

2. Taiteilijoiden liikkuvuuden ja työtilaisuuksien lisääminen

- toteutetaan 30–40 kansainvälistä esitystä, näyttelyä tai muuta tapahtumaa
- työllistetään suoraan 120–200 suomalaista taiteilijaa ja kulttuurialan ammattilaista

3. Uusien yleisöjen ja markkinoiden saavuttaminen

- suomalaiset taiteilijat ja ryhmät saavat näkyvyyttä kotimaan ulkopuolella
- syntyy pitkäaikaisia suhteita kansainvälisiin esitys- ja tuotantoorganisaatioihin

4. Ammatillisen osaamisen ja verkostojen vahvistaminen

- taiteilijat saavat mentorointia ja koulutusta
- syntyy 10–30 uutta kontaktia per taiteilija/ryhmä (kuraattorit, ohjelmajohtajat, kollegat, median edustajat)

5. Suomen kulttuuriviennin vahvistaminen ja maine ekologisesti vastuullisena toimijana

- instituuttiverkosto levittää osaamista ja käytäntöjä laajasti suomalaiselle taidekentälle
- hanke tukee Suomen profiilia kansainvälisenä ilmasto- ja kulttuuritoimijana

3. Hankkeen tavoitteiden mukaiset toimenpiteet

PARTir -hankkeen koordinaattorina toimi SKTI. Koordinaattori edisti instituuttien välistä yhteistyötä sekä sidosryhmä- ja vaikuttamistyötä Suomessa. Hankkeelle palkattiin täysipäiväinen projektipäällikkö. SKTI:n viestinnän asiantuntija sekä hallinto- ja verkostotyön asiantuntija toimivat osa-aikaisesti hankkeen viestintäpäällikkönä ja hallintovastaavana. SKTI:n toiminnanjohtaja oli hankkeen johtaja. Ulkomailla toimivat kumppani-instituutit yhdessä paikallisten kumppaneidensa kanssa vastasivat hankkeen taiteellisista projekteista sekä niiden käytännön toteutuksesta.

1. Kestävä toimintamalli kansainväliseen taidetyöhön

Hanke järjesti instituuttiverkostolle kolmiosaisen ekologisen kestävyyden koulutuksen yhteistyössä ekokoordinaattori Saara Korpelan kanssa keväällä 2024. Koulutus sisälsi työpajatyöskentelyä, jossa instituutit reflektoivat ja ideoivat, miten ekologisesti kestäviä käytäntöjä voisi sisällyttää entistä tiiviimmin heidän omaan toimintaansa, sekä minkälaiset käytännöt palvelisivat koko verkostoa. Instituutit tunnistivat ekologisten toimintatapojen käyttöönoton mahdollisuuksia ja esteitä.

Instituuteille laadittiin konkreettiseksi työkaluksi kolmiportainen ohje (liite 1), jonka avulla voi ottaa huomioon ekologiset tuotantotavat. Työkalu on yhteensopiva instituuteille tyypillisen työskentelytavan kanssa, jossa instituutti toimii paikallisen taideorganisaation ja Suomessa toimivien taiteilijoiden välittäjänä. Sitä voi käyttää suunnittelun apuvälineenä, keskustelun pohjana sekä sopimusliitteenä yhteistyötahojen kanssa.

Kumppani-instituuttien keskinäinen yhteistyö ohjelmien suunnittelussa kehittyi hankkeen myötä. Etenkin Euroopan sisäisesti hanke mahdollisti yhteistyön matkojen ja rahtien suunnittelussa, mikä vähensi hiilijalanjälkeä. Kestävää kansainvälisyyttä tutkittiin myös taiteellisissa teoksissa, kuten esimerkiksi Ranskan instituutin projektissa. Naukkarisen tekstipohjainen työ Notes on Wind on runollinen tervehdys kahden eri maissa asuvan taiteilijan välillä, jotka eivät ole koskaan tavanneet toisiaan. Teos ehdottaa vaihtoehtoista ja vastuullista tapaa taiteilijoiden kansainväliselle liikkuvuudelle ja verkostoitumiselle.

Sosiaalisen kestävyyden kolme koulutusta toteutettiin myös keväällä 2024, yhteistyössä Kulttuuria kaikille -palvelun kanssa. Koulutuksissa pureuduttiin yhdenvertaisuuteen sekä keskityttiin saavutettavuuden lisäämiseen instituuttien toiminnan eri osa-alueilla, kuten viestinnässä ja tapahtumien järjestämisessä. Koulutusten anti liittyi sekä toimintatapoihin että konkreettisten työkalujen käyttöönottoon. Budjetointia tulisi kehittää niin, että yhdenvertaisuuden edistäminen huomioidaan jo sekä hankkeiden että perustoiminnan suunnitteluvaiheessa. Tätä kehittämistyötä tukemaan otettiin käyttöön vastuullisen budjetoinnin pohja, jonka avulla on mahdollista huomioida etenkin saavutettavuuteen liittyvien toimenpiteiden kustannuksia. Lisäksi instituuttien aiempina vuosina laatima Equity Act Challenge nostettiin esiin hyödyllisenä toiminnan yhdenvertaisuuden tarkistuslistana.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämistä on käsitelty verkostossa useampien vuosien ajan, mutta niiden systemaattinen ja strateginen tarkastelu sekä pitkäjänteinen toimeenpano on ollut puutteellista. Sosiaalisen kestävyyden kannalta keskeinen toimenpide pARTir-hankkeessa oli tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien laatimisprosessi koko instituuttiverkostolle. Yhteistyökumppaniksi valikoitui kilpailutuksen perusteella Nordic Diversity Trainers, joka toteutti kartoituskyselyn joulukuussa 2024 ja kolme koulutussessiota keväällä 2025. Prosessin aikana instituutit saivat ohjeistusta suunnitteluprosessiin ja valmistelivat oman tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmansa. Lisäksi instituuttiverkoston vuoden 2025 kevätpäivillä Brysselissä toteutettiin vastuullisuus (accountability) -teemainen luento ja ryhmäkeskustelu, jonka veti moninaisuuden ja yhdenvertaisuuden ja inkluusion asiantuntija Tamara Makoni. Myös instituuttien hallitusten on tarkoitus osallistua prosessiin sekä hyväksyä suunnitelmat. Hankkeen päätyttyä 16/18 instituutilla sekä SKTI:lla on joko valmis tai valmistumassa oleva tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Suunnitelmat sisältävät tilannekartoitukseen perustuvia toimenpiteitä sekä suunnitelman niiden aikataulusta sekä seurannasta mittareineen. Instituuttien omien tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien lisäksi SKTI toteuttaa verkostotason yhteistä suunnitelmaa, jonka mukaisesti SKTI tulee seuraamaan ja tukemaan suunnitelmien toteutumista sekä yhteistä oppimista ja jatkuvaa kehittymistä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämisessä.

Taloudellinen kestävyys toteutui hankkeessa kohtuullisina korvauksina taiteilijoille. Talouden ja hallinnon osalta instituuttien hankevastaavat jakoivat omien instituuttiensa palkkio- ja sopimuskäytäntöjään läpinäkyvästi muiden instituuttien kanssa, mikä auttoi instituutteja kehittymään kokonaisuutena ja luomaan järjestelmällisiä malleja oman toimintansa tueksi, mikäli sellaisia ei vielä ollut.

2. Taiteilijoiden liikkuvuuden ja työtilaisuuksien lisääminen

PARTir -hankkeessa toteutettiin yhteensä 38 projektia, jotka sisälsivät yhteensä yli 100 tapahtumaa, minkä lisäksi hankkessa toteutettiin mentorointia ja verkostoitumista. Projektit työllistivät suoraan yhteensä 276 taiteilijaa sekä hankkeeseen palkatun henkilökunnan. Hankkeen toteuttamisen kannalta olennainen rakenne oli kolmikanta, johon kuuluivat instituutti, paikallinen yhteistyöorganisaatio sekä Suomessa toimiva taiteilija tai taiteilijaryhmä. Lisäksi jokaiseen projektiin kuului verkostoitumista ja mentorointia, joihin oli myös erikseen budjetoitu resursseja hankkeen kokonaisbudjetissa.

Verkostoituminen on keskeinen osa instituuttien ydintoimintaa, ja siihen varatuilla resursseilla oli sujuvaa suunnitella vaikuttavaa toimintaa. Mentorointi taas oli osalle uutta. Hankkeessa kannustettiin lähestymään mentorointia taiteilijalähtöisesti ja pohtimaan yhdessä taiteilijoiden kanssa, minkälaisesta mentoroinnista olisi hyötyä heidän ammatilliselle kehitykselleen. Mentoroinnin toteutukset vaihtelivat toisille ennestään tuntemattomien ammattilaisten välisistä tapaamisista konsultointiin, ryhmäkeskusteluihin ja työpajoihin.

Palaute mentoroinnista oli taiteilijoilta pelkästään positiivista. Osa instituuteista olisi kaivannut lisätukea mentoroinnin suunnitteluun alkuvaiheen projekteissa. Kuukausittaiset hanketapaamiset, joissa hankekumppanit jakoivat kokemuksiaan, toimivat kuitenkin hyvin jakamisen ja tuen saamisen paikkoina myös mentorointiin liittyen.

Otteita taiteilijoiden palautteesta:

"The whole process was a very fruitful and exciting experience to be a part of. The recent networking and mentorship part of the process in Madrid provided valuable ways of creating and strengthening international collaboration opportunities and confidence in doing so. Meeting Juan Dominguez and seeing his work in progress was very valuable artistically. Being in a new (and very creative) space with the core team provided valuable artistic collaboration ideas as well as deepened support for each other's work and well-being as independent artists. Thank you so much, everyone!"

"Esitysmatka ja yhteistyö Suomen Japanin instituutin kanssa sujui erinomaisesti ja saavutimme aivan uusia yleisöjä, joille esitystaideteos "Songbird" resonoi uskomattoman hienolla tavalla. Mentoroinnin avulla kykenin saamaan kontaktin japanilaisiin verkostoihin, ja aiomme myös tulevaisuudessa pyrkiä edistämään uusien teosten tuomista Japaniin, sillä vastaanotto oli niin positiivinen."

"Olimme erittäin kiitollisia ja tyytyväisiä mahdollisuudesta työstää meidän uutta teosta ja samalla verkostoiduimme paikallisten taiteilijoiden kanssa ja pääsimme kertomaan lisää meidän teoksesta. Yhteistyö instituutin kanssa erittäin helppoa, ystävällistä ja avuliasta."

"Tämän yhteistyön kautta saimme merkittäviä uusia verkostoja (erityisesti akateemisesti ja taiteen kentältä), jotka raottavat ovea jatkotyöskentelymahdollisuuksille Yhdysvalloissa. Kohtaamiset muiden taiteilijoiden, arkkitehtien ja kulttuuritoimijoiden kanssa olivat erityisen hedelmällisiä, ja uskomme toimivamme jatkossakin heidän kanssaan erilaisissa yhteistöissä."

3. Uusien yleisöjen ja markkinoiden saavuttaminen

Verkostoituminen liittyi kiinteästi jokaiseen pARTir -hankkeessa toteutettuun projektiin. Käytännön toteutuksesta vastasivat instituutit ja ne suunniteltiin taiteilijan ja paikallisen yhteistyökumppanin kanssa. Instituutit järjestivät verkostoitumisillallisia, kutsuivat taidealan vaikuttajia lähialueilta osallistumaan tapahtumiin ja tukivat kuraattorien ja taiteellisten johtajien vierailuja näyttelyihin ja esityksiin.

Hankkeen yleisömäärä oli kokonaisuudessaan 116 234 (luku ei sisällä viestinnän tavoittavuutta, viestinnän luvut liitteessä 3). Hankkeen arvioinnin välineenä pilotoitu vaikuttavuusarviointi, jonka tuloksia esitellään luvussa 6, antaa mahdollisuuden toimenpiteiden vaikutusten arvioimiseen myös pidemmällä aikavälillä.

Verkostoja laajennettiin ja taiteilijoiden tunnettuutta vahvistettiin myös viestinnällisin keinoin. Jokainen kumppani-instituutti toteutti viestintäprojektin, jossa he kutsuivat ulkopuolisen kirjoittajan, kuten taiteilijan, freelance-kirjoittajan tai muun taidealan ammattilaisen, syventymään projekteista nousseisiin keskeisiin aiheisiin. Esimerkiksi New York Climate Museumin kuraattori Anaïs Reyes kirjoitti reflektoivan artikkelin Vapaa Collectiven Architectural Acts of Care -symposiumista Suomen New Yorkin kulttuuri-instituutin kutsumana. Suomalais-norjalainen kulttuuri-instituutti toteutti saamelais-taiteilija Lada Suomenrinteen kanssa syväluotaavan taiteilijahaastattelun, joka julkaistiin HAKAPIK-verkkojulkaisussa. Suomen Benelux-instituutti kutsui paikallisen kirjoittajan ja taiteilijan Josefien Cornetten vuoropuheluun projektinsa taiteilijan Jenni-Juulia Wallinheimo-Heimosen kanssa. Molemmilla on syvä ymmärrys vammaisuudesta, joka on myös keskeinen teema heidän taiteellisessa työskentelyssään.

Viestintäprojektit hyödynsivät paikallisen taiteen kentän asiantuntijoita vaikuttavuusviestinnässä ja laajensivat instituuttien tunnettuutta paikallisesti.

4. Ammatillisen osaamisen ja verkostojen vahvistaminen

PARTir -hankkeessa otettiin käyttöön instituuttiverkoston yhteinen vaikuttavuusarviointimalli, jonka kehittäminen verkostossa oli alkanut vuonna 2022. Malli kerää määrällistä ja laadullista tietoa instituuttien toiminnasta. Hanke toimi oivallisena mallin testaamisen alustana ja nivoi hankkeessa toteutetut projektit ja niiden tulokset instituuttien pitkäjänteiseen kehittämistyöhön.

Vaikuttavuusarviointi on muutosteoriaan pohjautuva kehittämisprosessi, jossa instituutit ovat yhdessä määritelleet toimintansa muutos- eli vaikuttavuustavoitteeksi kestävän kansainvälisyyden. Sen lisäksi mallissa on määritelty tavoitellut ja seurattavat vaikutukset, indikaattorit seurattaville vaikutuksille sekä indikaattoreihin pohjautuvat kysymykset sidosryhmille. Vaikuttavuustietoa kerätään instituuttien toimesta neljän kyselylomakkeen avulla. Lomakkeet on suunnattu eri kohderyhmille eli tekijöille (esimerkiksi taiteilijat ja tutkijat), yhteistyökumppaneille ja yleisölle. Lisäksi instituutit täyttävät itsearviointilomakkeen. Vaikuttavuusarvioinnin tulosten koonti pARTir-hankkeelle keskeisten tavoitteiden osalta löytyy luvusta 6.

Rahoittajatapahtuma Puistokatu4:ssa.
Kuva: Sanni Tunturipuro

5. Suomen kulttuuriviennin vahvistaminen ja maine ekologisesti vastuullisena toimijana

Hankekoordinaattori SKTI osallistui pARTir -hankkeen aikana erilaisiin kulttuurialan kestävyysverkostoihin, kuten Vihreän taiteen verkostoon ja Kestävyyden kehittäjät -verkostoon. SKTI raportoi niiden annista, kuten hyvistä käytännöistä ja koulutusmateriaaleista, eteenpäin hankekumppaneille. Lisäksi SKTI:n aktiivinen sidosryhmätyö on tehnyt ja tekee tunnetuksi Suomen instituuttiverkoston kestävän kansainvälisyyden tavoitetta, sekä työtä sen eteen.

SKTI järjesti instituuttien vuosittaisten kevätpäivien yhteydessä hankkeen aloitustilaisuuden hankekumppaneille Kööpenhaminassa huhtikuussa 2024. Kokoontuminen yhteen, työpajatoiminta ja tutustuminen tanskalaiseen residenssi- ja näyttelytalo Fabrikeniin viritti tunnelman ja lähtökohdat etäyhteyksien välityksellä jatkuneelle yhteistyölle. Päivän aikana kartoitettiin sekä instituuttien haasteita että hyväksi koettuja tapoja kestävän kansainvälisyyden saralla. Yksimielisyys siitä, että tiukentuneiden resurssien ajassa

on tärkeää integroida lyhyetkin hankkeet osaksi muuta toimintaa, oli yksi avainoivalluksista ja määritteli huomattavasti sitä, minkälaisia toimenpiteitä hankkeessa tehtiin. Kestävyyden teemaan liittyen SKTI järjesti yhteistyössä Tieteen ja toivon talo Puistokatu4:n, Uudenmaan liiton LuoTo-hankkeen ja Jazzliiton elma.live-hankkeen kanssa kaksi yhteistä rahoittajille ja säätiöille suunnattua tilaisuutta Puistokadulla syksyllä 2024 ja keväällä 2025. Tilaisuuksissa kuultiin puheenvuoroja taiteilijoilta, rahoittajilta ja taidekentän muilta organisaatioilta sekä kannustettiin keskusteluun ja uusien ideoiden jakamiseen. Tilaisuudet juonsi SKTI:n toiminnanjohtaja Hanna Lämsä. Toisessa tilaisuudessa esiteltiin myös SKTI:n vaikuttavuusarviointimalli. Palautteen perusteella tilaisuudet olivat tervetulleita ja hyödyllisiä. Osa säätiöistä on niistä inspiroituneena ryhtynyt konkreettisiin toimiin ekologisen kestävyyden vahvistamiseksi omassa toiminnassaan.

Hankkeen loppupuolella SKTI järjesti paneelikeskustelun Turun Eurooppa-foorumissa yhteistyössä opetushallituksen Luova Eurooppa -yhteyspisteen kanssa otsikolla “Lisää EU-rahaa Suomeen!– Kulttuurin ja luovien alojen merkitys Euroopan tulevaisuudelle”. Paneelissa keskustelivat Cuporen johtaja Johanna Tuukkanen, Turun AMK:n projektipäällikkö Kerttu Lehto sekä kansanedustaja ja suuren valiokunnan puheenjohtaja Saara-Sofia Sirén. Paneelin moderoi SKTI:n hallituksen jäsen, Britannian- ja Irlannin-instituutin johtaja Aleksi Malmberg. Paneeliin osallistui noin 40 kuuntelijaa paikan päällä ja 411 etänä, mikä todettiin hyväksi yleisömääräksi. Lisäksi tapahtumassa pääsi erinomaisesti verkostoitumaan sekä kulttuuri- että muilla aloilla vaikuttavien tahojen kanssa.

SKTI tapaa toiminnassaan aktiivisesti taiteen kenttää ja poliittisia vaikuttajia. PARTir-hanketta, sen toimintamallia ja tavoitteita on esitelty muun muassa ulkoministeriön järjestämillä Pressipäivillä, jonne kokoontuu Suomen suurlähetystöjen työntekijöitä ympäri maailmaa. Lisäksi hankkeen projektipäällikkö on esitellyt hanketta muun muassa Kestävyyden kehittäjät -verkostossa alustuksen muodossa sekä Taideyliopistossa pitämällään luennolla.

4. Viestintä

PARTir -hankkeen koordinaattorina SKTI vastasi myös hankkeen viestinnän johtamisesta. Hankkeen viestinnällä haluttiin tavoittaa taiteen ammattilaisia ja asiantuntijoita, taide- ja kulttuuriorganisaatioita sekä päättäjiä ja rahoittajia, kuten myös laajemmin instituuttien toiminnasta kiinnostuneita. Hankkeen viestintä tukee kaikkien kansainvälisestä liikkuvuudesta ja sosiaalisesti ja ekologisesti kestävistä työskentelytavoista kiinnostuneiden mahdollisuuksia laajentaa tietopohjaa niihin liittyen.

Hankkeen viestinnän kokonaisuuden muodostivat varsinainen hankeviestintä sekä viestintä hankkeen teemoista. Hankeviestinnän osalta tärkein kanava oli SKTI:n verkkosivuille luodut hankesivut, joiden kautta uutisoitiin hankkeen etenemisestä: rekrytoinneista, projektien lanseerauksesta, yhteistyökumppaneista ja rahoituksesta. Temaattinen sisältö eli se, miten taiteen kansainvälistymisen edistämisessä voidaan käytännössä huomioida ekologinen ja sosiaalinen kestävyys, nousi esiin ennen kaikkea hankkeen projektien yhteydessä ja niiden välityksellä.

Osa viestintää olivat myös erilaiset sidosryhmätapahtumat, joissa tuotiin esille sekä hankkeen teemoja että yhteistyömahdollisuuksia. Tilaisuuksia järjestettiin muun muassa yhteistyössä Puistokatu 4:n, Luoto-hankkeen ja Jazzliiton kanssa. Niissä käsiteltiin rahoitusta ja kestävyyssiirtymää luovilla aloilla. SKTI järjesti Eurooppa-foorumiin 2025 paneelikeskustelun kulttuurin EU-rahoituksen kotiuttamisesta yhteistyössä Luova Eurooppa -yhteyspisteen kanssa. Tapahtumien avulla välitettiin tietoa hankkeesta ja sen teemoista sidosryhmille, rahoittajille ja päättäjille sekä herätettiin yhteiskunnallista keskustelua taiteen kansainvälisyydestä, kestävyydestä ja rahoituksesta.

Hankkeen viestinnän ydinryhmän muodostivat kumppani-instituuttien viestintävastaavat ja hankkeen viestintäpäällikkö SKTI:lta. Ryhmä organisoi hankkeen projektien viestintää sekä tuotti sisältöä. Viestinnän sisällön muodostivat instituuttien omat projektit sekä niihin liittyvät haastattelut ja dokumentoinnit. Instituuttien vastuulla oli tuottaa viestinnällistä sisältöä omista projekteistaan ja välittää se viestintätiimille. Erilliset asiantuntijakirjoituksiin pohjautuvat viestintäprojektit toteutettiin yhteistyössä SKTI:n, instituuttien ja hankkeessa mukana olleiden taiteilijoiden kanssa. Tekstit käännettiin sekä julkaistiin suomeksi ja englanniksi hankkeen verkkosivuilla.

Hankkeen viestintä nojautui viestintästrategiaan, joka oli linjassa myös SKTI:n strategian kanssa. Hankkeen viestinnän kautta tuotettiin tietoa instituuttien työstä taiteen kansainvälistymisen ja ekologisesti ja sosiaalisesti kestävän tulevaisuuden puolesta. Ekologisesti ja sosiaalisesti kestävien työskentelytapojen ja käytäntöjen vakiinnuttaminen kansainväliseen liikkuvuuteen ja kulttuurivientiin vaatii huomion kiinnittämistä myös muutosviestintään.

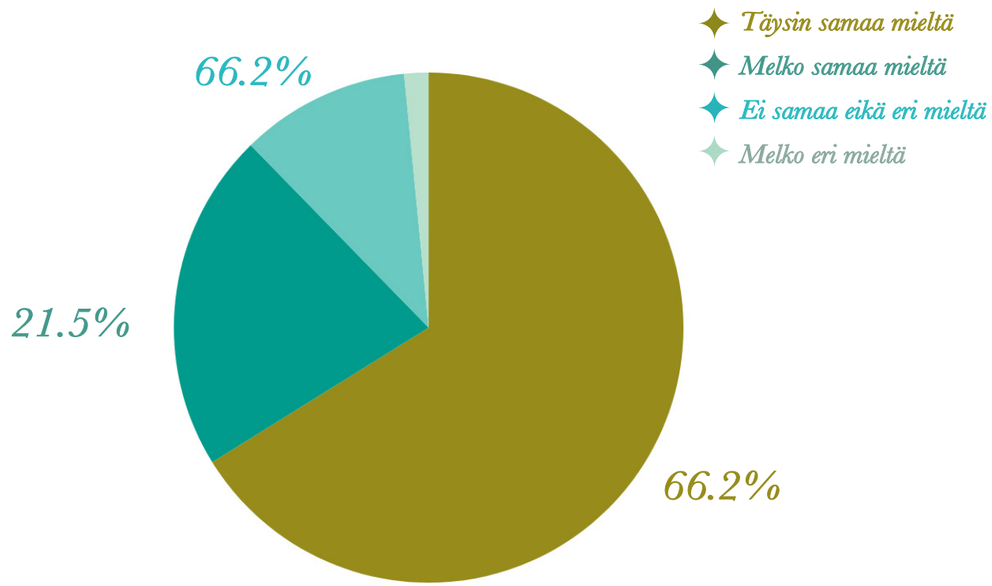
5. Vaikuttavuuden arviointi

PARTir -hankkeessa toteutettu vaikuttavuusarviointi pohjautuu instituuttiverkoston yhteiseen vaikuttavuusarviointimalliin. Malli koostuu neljästä kyselylomakkeesta, jotka on räätälöity eri kohderyhmille: 1) tekijät (taiteilijat ja tutkijat) 2) yhteistyökumppanit 3) yleisö ja 4) instituutit. PARTir-hankkeen vaikuttavuusarviointiin on koottu tuloksia kysymyksistä, jotka mittaavat sosiaalista, ekologista ja taloudellista kestävyyttä sekä kansainvälisyysosaamisen lisäämisen onnistumista.

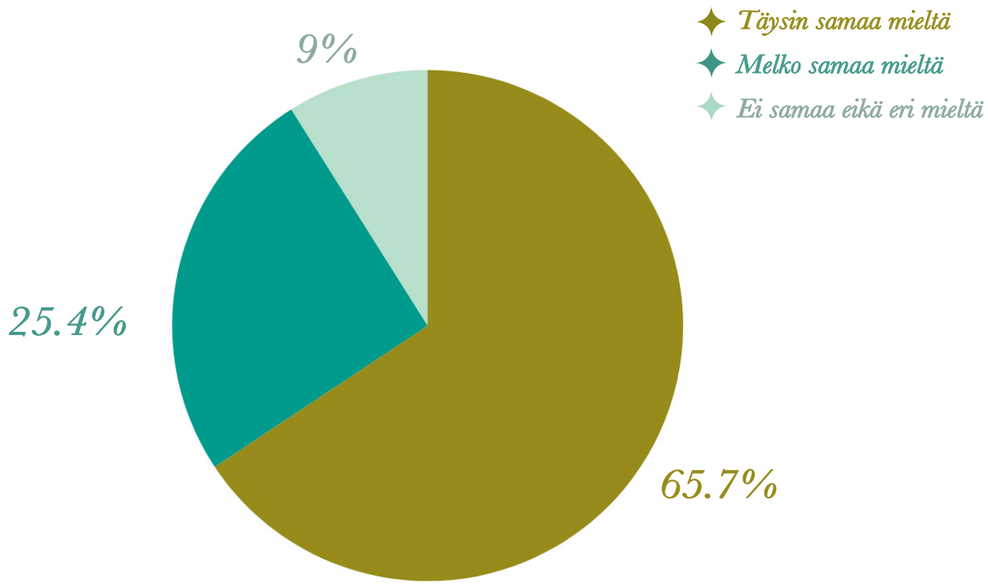
Koska vaikuttavuusarviointimalli on testattu ja otettu käyttöön hankkeen aikana keväällä 2024, instituuttiverkostosta ei vielä ole kertynyt vertailukelpoista dataa, johon hankkeesta saatuja lukuja voitaisiin verrata. Ensimmäinen kooste koko instituuttiverkoston työn vaikuttavuudesta laaditaan vuoden 2026 alussa ja se perustuu vuonna 2025 kerättyyn dataan.

Tekijät (taiteilijat ja tutkijat)

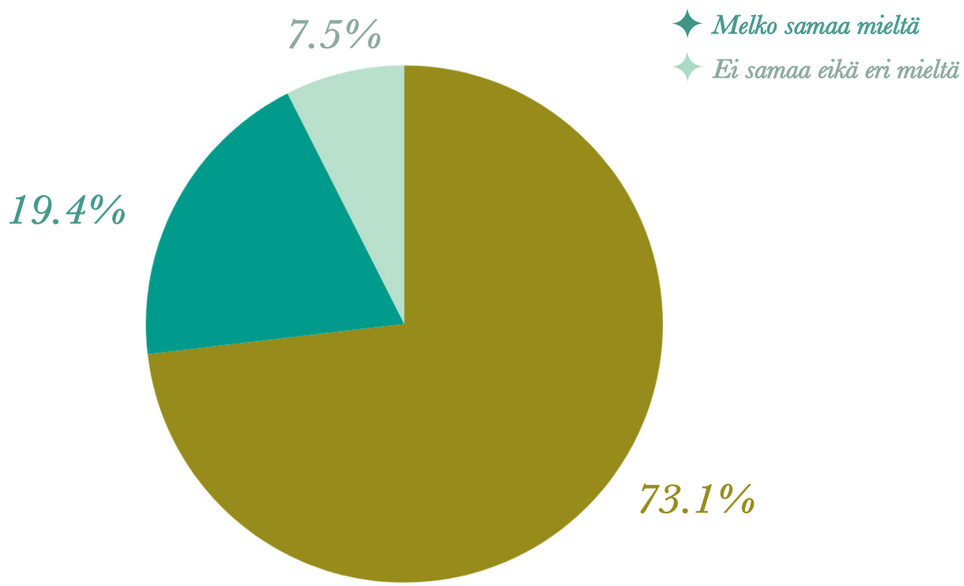
Ammattitaitoni vahvistui

Kansainvälisyysosaaminen vahvistui

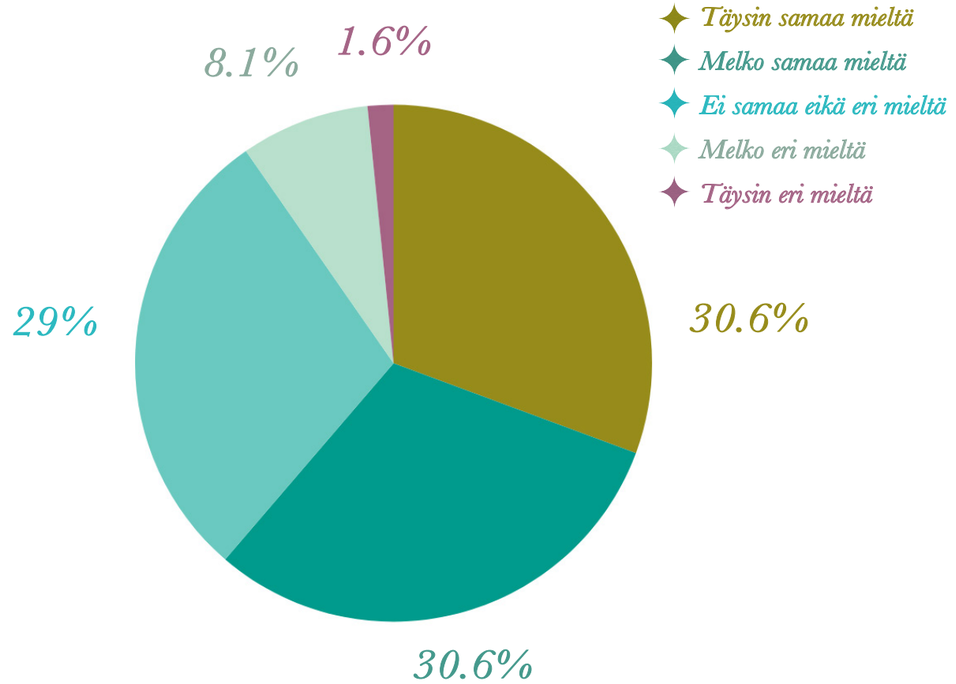

Sain hyödyllisiä ammatillisia kontakteja

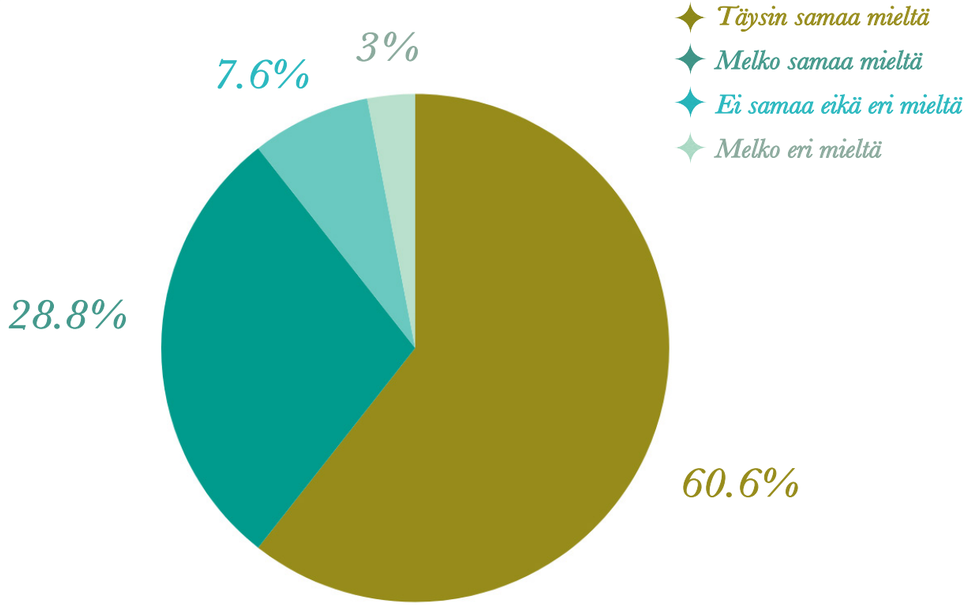

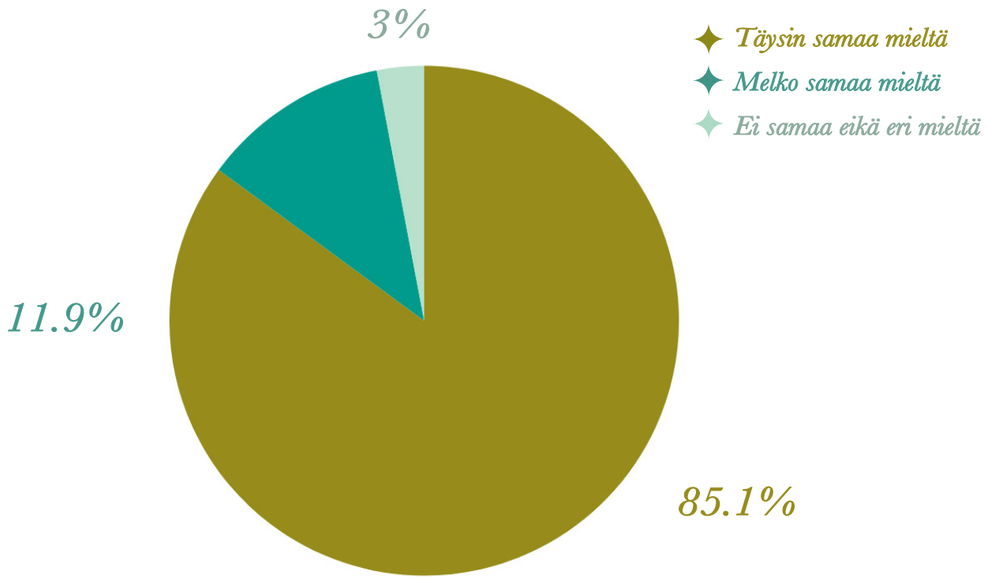

Sain uusia työtilaisuuksia

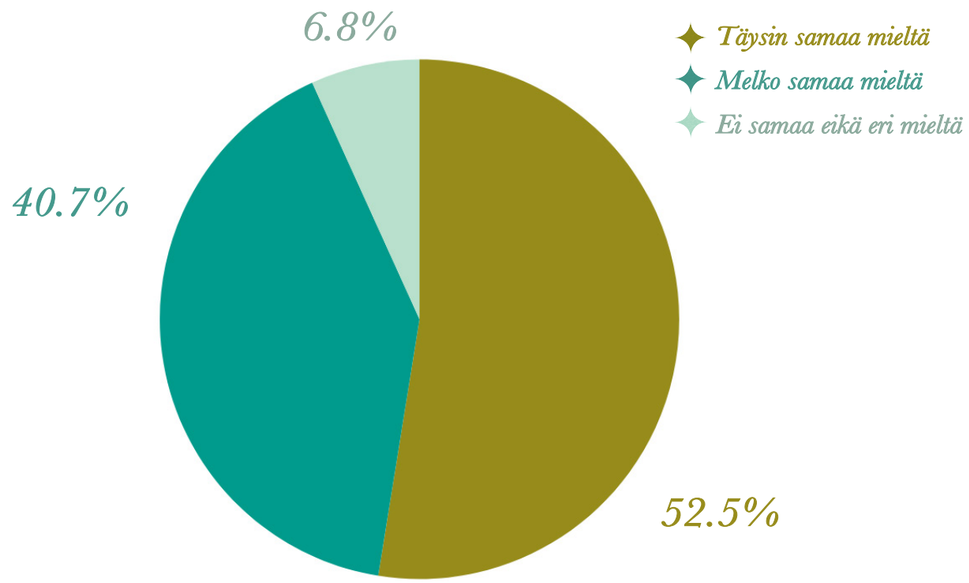

Sain työstäni kohtuullisen korvauksen

Yhteistyössä huomioitiin yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

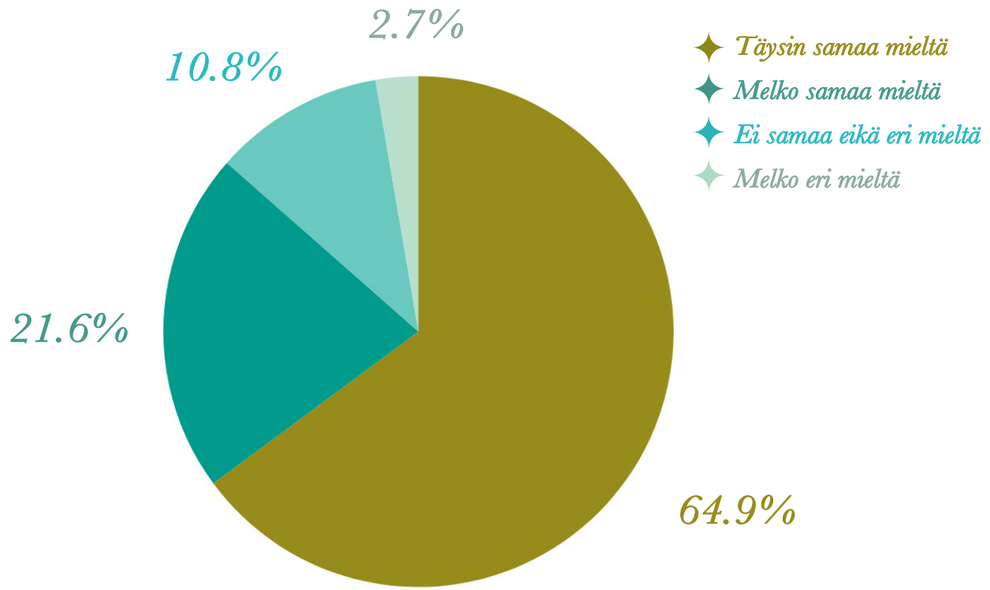

Yhteistyössä huomioitiin ekologinen kestävyys

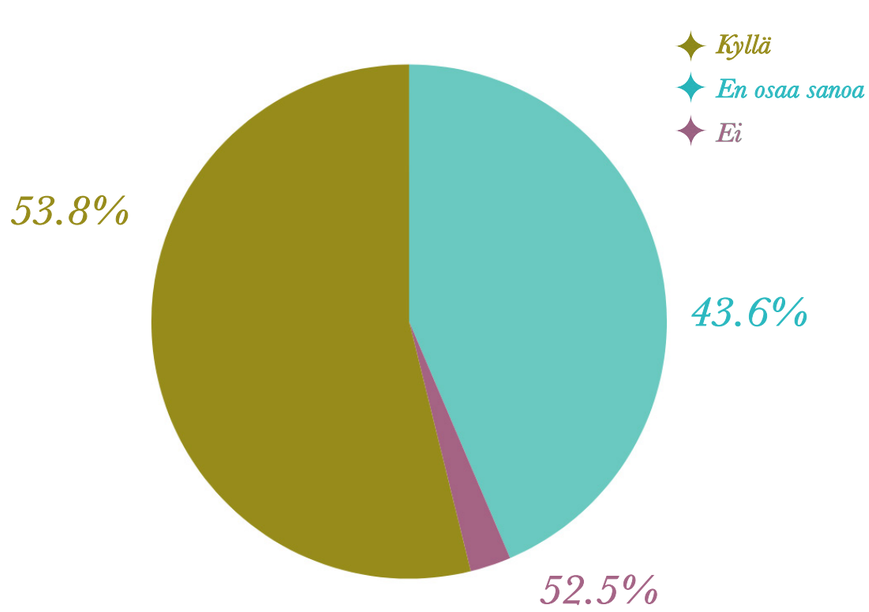

Yhteistyökumppanit

Projektilla oli riittävä rahoitus

Projektin suunnittelussa ja neuvottelujen aikana tuotiin aktiivisesti esiin yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyviä teemoja?

Kerro tarkemmin, miten yhdenvertaisuus ja tasa-arvo huomioitiin projektin toteutuksen aikana. Jos huomiointi ei onnistunut, kerro miksi ei:

"During the planning and negotiations, the Finnish Cultural Institute clearly expressed their commitment to equality and equity. Throughout the project's implementation, we worked to reduce these barriers by introducing an audio tour of the exhibition, allowing audiences with visual impairments to touch certain artworks, and inviting specific groups for tailored guided tours. We will carry the insights gained from this collaboration forward, applying them to our future exhibitions as we continue working towards greater accessibility and inclusivity."

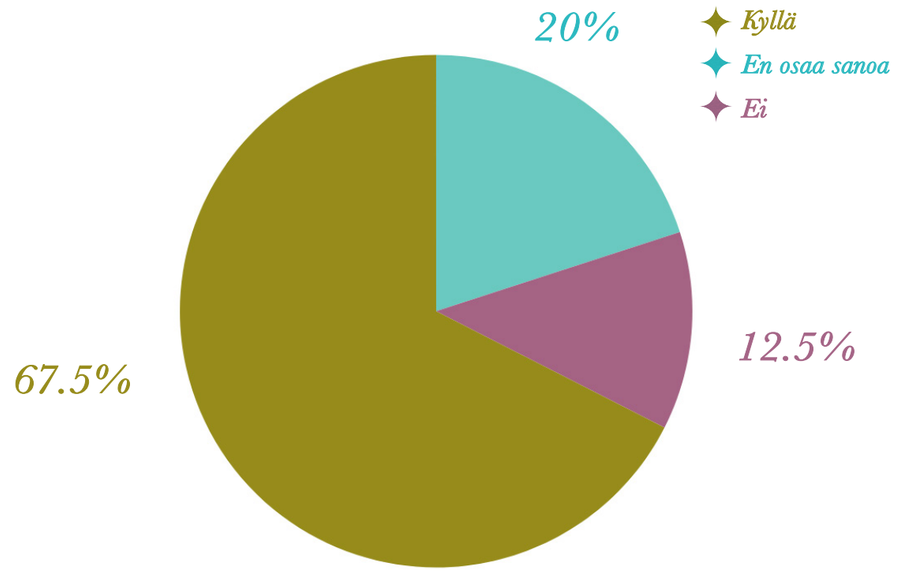
– Gallery 1646, Alankomaat

"Equality and equity were taken into account through the concept and completion of the program. By channeling drag histories of NYC which are primarily Black and Latin, as well as local and global indigenous legacies, the project considered legacies of queer culture beyond Western narratives, and the ensuing dialogue posed the questions of equity within artistic scenes that have gone mainstream largely through extractivism from white capitalist agencies. In considering partners, guests, and panelists, we considered the framework that this conversation was posed through as well, and prioritized indigenous experience."

– Leslie-Lohman Museum of Art,
New York

Tuotiinko projektin suunnittelun ja neuvottelujen aikana aktiivisesti esiin ekologiseen kestävyyteen liittyviä teemoja?

Kerro tarkemmin, miten ekologinen kestävyys huomioitiin projektin toteutuksen aikana. Jos huomiointi ei onnistunut, kerro miksi ei:

"Making exhibitions with new materials that are environmentally irresponsible and often discarded is a problem in the art world. For this exhibition, The Showroom—in concert with the artists—tried to source only naturally-occurring and sustainable materials. Gallery furniture was repurposed using recycled linen upholstery, and specialty furniture like rugs, hammocks, cushions, and bean bags were sourced in wool, cotton, and biodegradable fillers. The lighting scheme is all LED. Paints used were no-V.O.C. Paper usage for gallery handouts and the like were kept to the bare minimum."

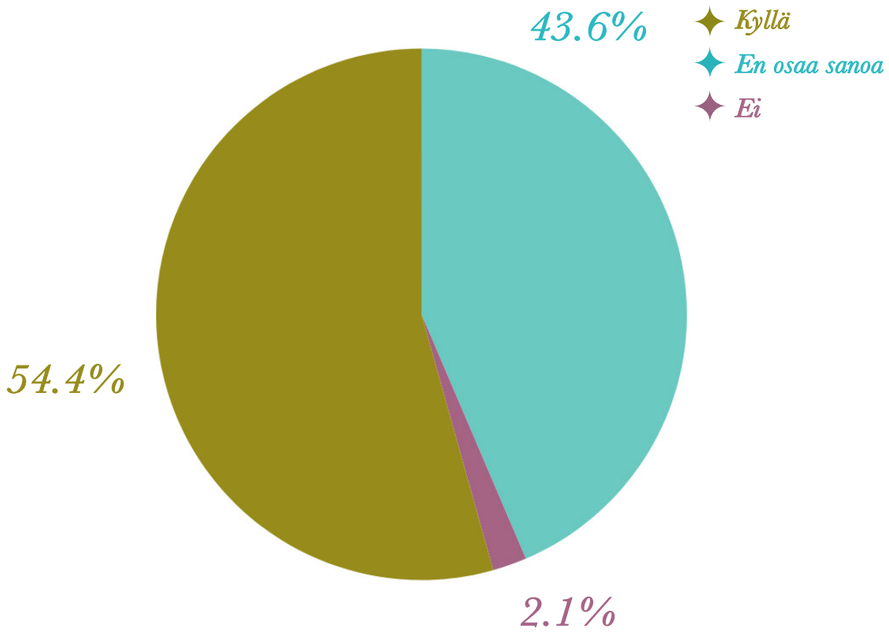
– The Showroom, UK

“Suunnittelimme residenssijakson siten, että Sonya Lindfors pystyi osallistumaan myös Nordwind-festivaalin paneelikeskusteluun ja matkustamaan suoraan seuraavaan kohteeseen, jotta vältettiin turhia edestakaisia matkoja ja lentoja.”

– Kampnagel, Saksa

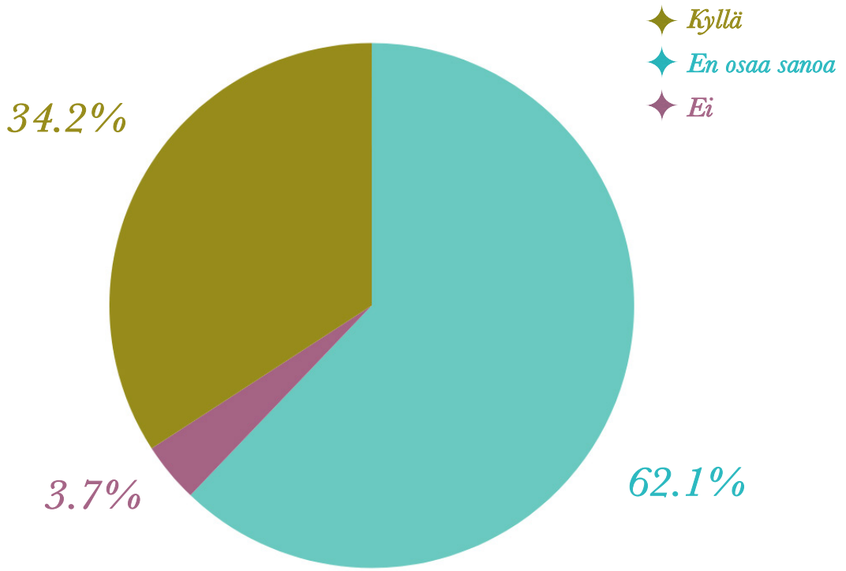
Yleisö

Oman kokemuksesi mukaan, oliko tapahtumassa huomioitu yhdenvertaisuus ja tasa-arvo?

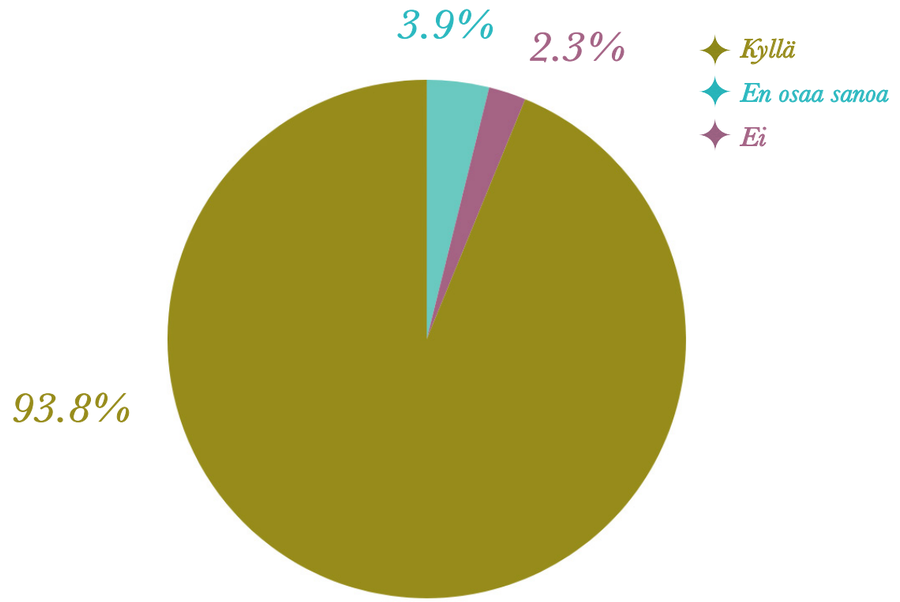

Oman kokemuksesi mukaan, oliko tapahtumassa huomioitu ekologinen kestävyys?

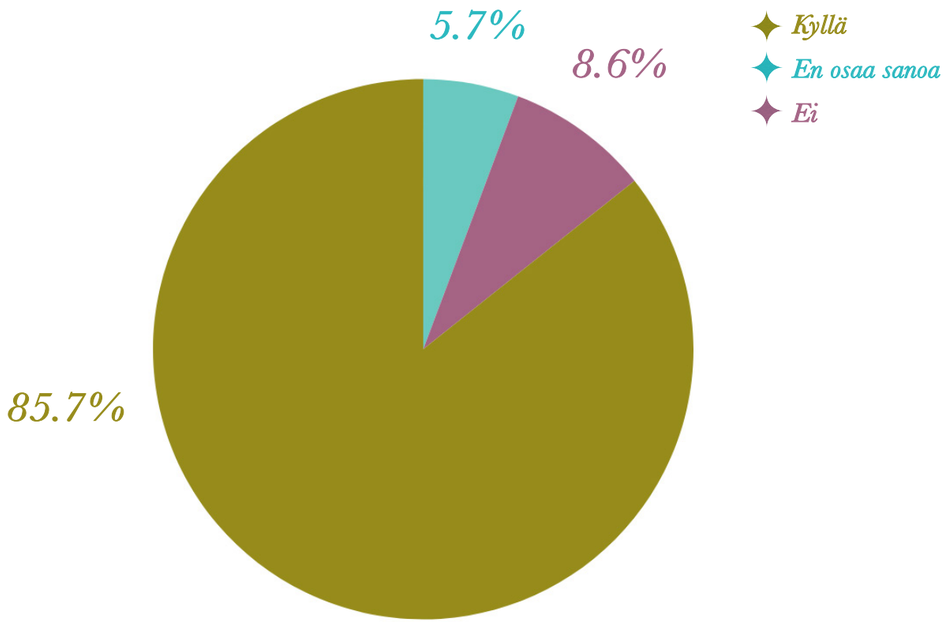

Suosittelisitko tilaisuutta?

Instituuttien itsearvio

Toiko instituutti projektin suunnittelun ja neuvottelujen aikana aktiivisesti esiin yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon liittyviä teemoja?

Kerro tarkemmin, miten yhdenvertaisuus ja tasa-arvo huomioitiin projektin toteutuksen aikana. Jos huomiointi ei onnistunut, kerro miksi ei:

"Projektin taiteilija oli perheellinen pienen lapsen isä, joka tuli kuukaudeksi kiertueelle. Projekti päätettiin toteuttaa niin, että myös perheen toisella taiteilijalla oli tärkeä rooli, jolloin perheen mukana olo oli mielekästä, eikä liian pitkää poissaoloa lapsen luota päässyt syntymään. Näyttelyt toteutettiin saavutettavissa ilmaisissa tiloissa ja ne olivat avoimia kaikille."

– Japanin instituutti,
Mikko Haapojan näyttely

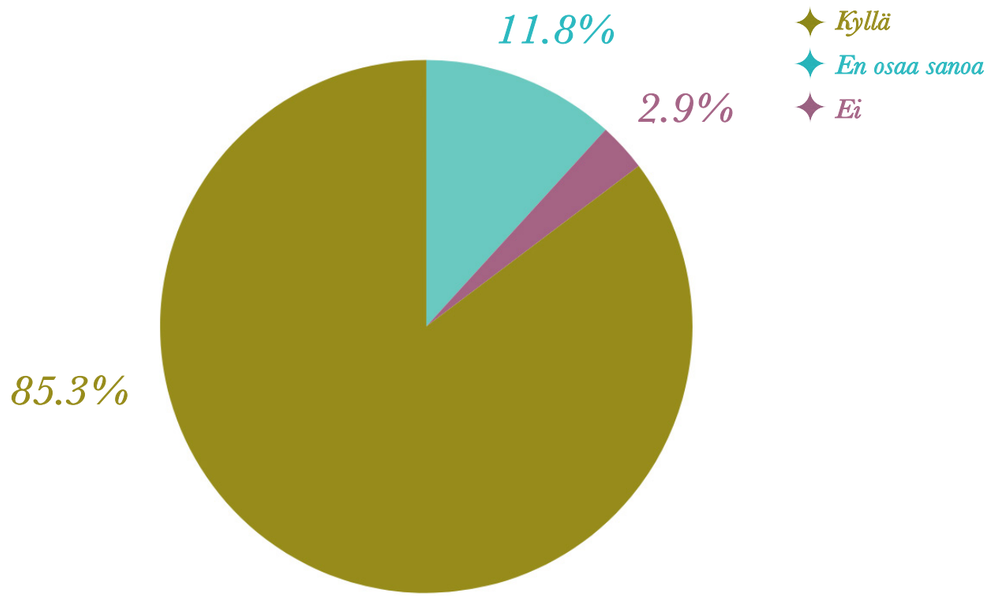
"The participatory installation will be designed in an accessible manner to allow the participation of a diverse group of visitors to take part in the processes of caring for architecture. This will be ensured by the presence of facilitators at the event, who will lead and guide participants throughout the various activities.

The event centers around a building or structure that is open to citizens but that can be perceived to be alienating or distant (e.g. a museum, a university campus, library, municipal authority, theatre, etc.). By caring for the building collectively, festival visitors form an emotional bond not only with the temporary community forming around the installation but also with the built environment that makes up the everyday backdrop to our lives.

The symposium also included speakers from different backgrounds, ages and ethnic backgrounds."

– Britannian ja Irlannin instituutti,
Vapaa Collective -projekti

Toiko instituutti projektin suunnittelun ja neuvottelujen aikana aktiivisesti esiin ekologiseen kestävyyteen liittyviä teemoja?

Kerro tarkemmin, miten ekologinen kestävyys huomioitiin projektin toteutuksen aikana. Jos huomiointi ei onnistunut, kerro miksi ei.

"Kävimme keskustelua matkustustavoista, mutta lentojen välttäminen on hankalaa, kun kyseessä on Espanja, joka sijaitsee Suomeen nähden Euroopan toisella laidalla ja ihmisillä on liian vähän aikaa matkustaakseen maata pitkin. Eli lentämistä pystymme harvemmin välttämään. Toisaalta osa taiteilijoista pystyi ottamaan samalla matkalla myös hieman vapaata ja matkustelemaan maassa. Instituutin henkilökunta matkusti junalla tapahtumaan.

Esityspaikkana oli suuri paikallinen kulttuurikeskus Teatro de la Maestranza, jolla on omat käytäntönsä esim. tarjoiluiden ja kierrätysasioiden suhteen; niihin emme voineet vaikuttaa. Mutta tietojemme perusteella he käyttävät esimerkiksi tarjoiluissaan paikallisia tuotteita. Esityksissä oli käytetty paikallisia palveluntarjoajia."

– Madridin instituutti,
Carmen-projekti

"Festivaalina SPRING on kehittänyt oman kestävän kehityksen säännöstön, joka löytyy verkkosivuilta. WAUHAUSin esiintyjät majoittuivat festivaalin aikana Green Key -hotellissa, ja heille annettiin polkupyörä paikallisliikennettä varten."

– Benelux-instituutti,
WAUHAUS-projekti

"Huomiointi onnistui osittain. Lentomatkustaminen oli hankkeelle pakollista, mikä on aina suuri haaste. Siinä missä pystyttiin, matkustettiin maitse. Näyttelyn teokset olivat suurilta osin aineettomia ja siten pystyimme välttämään materiaalista kulutusta ja teosten kuljetuksesta aiheutuvia päästöä."

– Saksan ja New Yorkin instituutit,
Basel Social Club -projekti

"Tarjosimme aina matkustusta ekologisesti maan kautta. Ikävä kyllä koska aikataulu venyi liikaa ei sirkustaiteilijoilla ollut aikataulullisesti mahdollisuutta matkustaa maitse vaan joutuivat lentämään."

– Finnagora,
Kate & Pasi -projekti

6. Tulokset ja saavutukset

Vaikuttavuusarvioinnin ja muun, niin taiteilijoilta, kumppani-instituuteilta kuin niiden paikallisilta yhteistyökumppaneilta, saadun palautteen perusteella, hanke oli erittäin onnistunut. Myös haasteita tunnistettiin.

Haasteeksi koettiin esimerkiksi hankkeen lyhyys (n. 1,5 vuotta) sekä hankkeen kunnianhimoisten kehittämistavoitteiden yhteensovittaminen niin ikään kunnianhimoisen operatiivisen ohjelmatoiminnan kanssa. Kokonaisuuteen suhtauduttiin erilaisina pilotointeina. Hankkeen puitteissa testattiin uusia työkaluja, jaettiin kokemuksia, osaamista, onnistumisia ja epäonnistumisia hankeyhteisön kesken. Lisäksi kerättiin tietoa ja syvennettiin ymmärrystä siitä, miten instituuttiverkoston tulisi toimia osana suomalaista taidekenttää, ja sen ekosysteemiä, jotta se palvelisi suomalaisen taiteen kansainvälistymistä parhaalla mahdollisella tavalla.

Hankkeen aikana tapahtunut osaamisen kehittäminen sekä uudet ja päivitetyt työkalut pääsivät heti käyttöön, mutta mahdollisuudet vaikuttaa esimerkiksi kuratointityöhön tai jo laadittuihin yhteistyösopimuksiin oli vaihtelevaa. Tämä riippui kunkin instituutin osalta erityisesti siitä, missä vaiheessa heidän projektinsa oli. Etupainotteinen, sopimus- ja yhteistyöneuvotteluvaiheessa, vaikuttaminen koettiin olennaisena. Kestävyysajattelun esiintuomisen ja toimintatapojen määrittelyn tulisi tapahtua varhaisessa vaiheessa, jotta niiden toteuttamiseen on mahdollista sitoutua, ja jotta niihin voidaan resursoida.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön eteenpäin viemisessä sekä vaikuttavuusarvioinnin testaamisessa ja käyttöönotossa pARTir-hanke toimi tärkeänä mahdollistajana. Tiivis yhteistyö instituuttien kanssa ja väliaikaisesti parantuneet henkilöstö- ja muut resurssit palvelivat koko instituuttiverkoston kehittymistä sosiaalisesti ja ekologisesti kestävämmäksi toimijaksi pitkällä tähtäimellä.

Hankkeen edellyttämä ja tukema mentorointi ja verkostoitumistyö on avannut instituuteille lisää verkostoja sekä myös ideoita siitä, miten omaa perustoimintaa on mahdollista kehittää. Lisäksi säännölliset tapaamiset muiden instituuttien hankevastaavien kanssa edistivät yhteistyötä instituuttien kesken. Jaetut konkreettiset asiat, kuten sopimus- ja palkkiokäytännöt tai matkustamiseen liittyvät periaatteet, oliva osa arvokasta toisilta oppimista. Lisäksi neljä projekteista toteutettiin kahden instituutin yhteistyönä. Projektit olivat Sonya Lindforsin One Drop, Vapaa Collectiven Architectural Acts of Care, Indigenous Drag Excellence sekä suomalaisten taiteilijoiden näyttelykokonaisuus Basel Social Clubissa.

Osa instituuteista on toteuttanut ja ollut mukana yhteishankkeissa aikaisemminkin, mutta kokoluokaltaan pARTir-hanke on ollut suurin. Hankkeeseen liittyvät yhtenäiset hallinnon tavat olivat joillekin uutta, mutta hankepäällikön ja hallintovastaavan työpanos varmisti sen, että hankekumppanit saivat jatkuvaa tukea ongelmien ratkaisuun.

Instituutit pystyvät myös jatkossa hyödyntämään hankkeessa luotuja ja hyväksi todettuja käytäntöjä, kuten mentorointia ja verkostoitumisen tapoja, sekä kestävän suunnittelun työkaluja, kuten vastuullisen budjetoinnin mallia ja ekologisesti kestävän tapahtuman järjestämisen portaikkoa. Lisäksi useat pARTir-hankkeessa aloitetut kumppanuudet paikallisen toimijan kanssa ovat olleet avauksia pitkäjänteiselle yhteistyölle. Esimerkkejä näistä ovat Britannian- ja Irlannin-instituutin yhteistyö Chisenhale Dance Spacen kanssa, Ranskan instituutin uudelleen avattu yhteistyö Ateliér Parisin kanssa ja Benelux-instituutin ja SPRING-festivaalin välinen yhteistyö. Myös uudet yhteydet taideagentuureihin ja mentorointityöpajojen tilaaminen myös tulevaisuudessa, ovat osa hankkeen jatkuvuutta ja sen tulosten juurtumista osaksi perustoimintaa.

Taiteilijoiden suunnalta palaute oli positiivista. Tämä liittyi erityisesti siihen, että hankkeen ansiosta oli mahdollista tehdä vaikuttavampaa yhteistyötä paremmilla resursseilla. Mentorointiin ja verkostoitumiseen panostaminen, tyypillisen esitys- tai näyttelyvierailun lisäksi, oli tervetullutta ja avasi uusia ajatuksia. Kukin taiteilija tai taiteilijaryhmä sai uusia kontakteja ja osa mukana olleista suunnittelee uusia yhteistöitä. Jatkoyhteistöiden toteutumisen aikajänteet ovat pidempiä kuin pARTir-hanke, mutta vaikuttavuusarvioinnissa on huomioitu myös mahdollisuus vaikuttavuuden seurantaan muutaman vuoden säteellä.

Yhteishankkeen positiivinen palaute ja tunnistetut kehityskohdat poikivat myös uusia hankeideoita, joihin instituuttiverkostossa on hieman eri kokoonpanoin haettu yhteistä rahoitusta.

7. Yhteenveto

Instituuttien yhteinen hanke on valtava mahdollisuus kehittää koko instituuttiverkoston yhteisiä käytäntöjä. Tätä tavoitetta tukee keskeisesti SKTI:n toimiminen hankkeen koordinaattorina. PARTir-hanke mahdollisti laajoja kestävään kansainvälisyyteen tähtääviä prosesseja, kuten tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusprosessin, jossa koulutettiin koko instituuttiverkostoa ja tuettiin jokaista organisaatiota oman suunnitelman laatimisessa sekä integroimisessa osaksi omaa toimintaansa. Toinen keskeinen prosessi oli vaikuttavuusarvioinnin testaaminen ja käyttöönotto sekä sen esittely suomalaiselle taidekentälle eri yhteyksissä.

Kolmikantamalli, jossa instituutti toimii taiteilijoiden ja paikallisen yhteistyöorganisaation kanssa, ei sinänsä ole täysin uusi toimintatapa. Systemaattinen vaatimus ja kohdennetut resurssit mentorointiin ja verkostoitumiseen olivat keskeistä toiminnan vaikuttavuuden kannalta, ja siten myös oleellinen elementti kestävyyden edistämisessä. Kestävyys nojaa strategisesti järkeviin yhteistöihin ja niiden tueksi luotuihin sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestäviin toimintatapoihin ja käytäntöihin.

Vaikuttavuusarvioinnin perusteella hanke oli onnistunut jokaisen neljän kohderyhmän mielestä. Säilytettäviä ja jatkokehittämisestä hyötyviä käytäntöjä olivat järjestelmällinen mentorointi ja verkostoituminen, instituuttien välinen tiivis yhteistyö ja koko instituuttiverkostoa kehittävät aloitteet ja prosessit, jotka edistävät kestävää kansainvälisyyttä.

Viestintä niin instituuttiverkostossa sisäisesti, kuin myös ulkoisille kohderyhmille, nähtiin kehittämiskohteena tuleville hankkeille. Keinoina tähän nähtiin osaamisen kehittäminen, viestinnän resursointi sekä yhteisen suunnittelun tiivistäminen. Useassa instituutissa viestintää tekee harjoittelija, joka vaihtuu puolivuosittain tai vuosittain vaihtuva. Viestinnän strategisuuden sekä vaikuttavuusviestinnän osuuden vahvistamisen lisäksi säännöllinen keskustelu viestinnän tavoitteista on tarpeellista. Tämä vaatisi myös SKTI:lta huomattavia viestinnän resursseja, joihin hankkeeseen budjetoitu työmäärä ei vielä yltänyt. Viestinnän ohjaus SKTI:n toimesta sinänsä koettiin järkevänä toimintatapana.

Toinen kehittämisen osa-alue on ohjelmasuunnittelu. Suunnittelua olisi vaikuttavuuden ja kestävän kansainvälisyyden näkökulmasta hyödyllistä tehdä tiiviimmin Suomessa toimivien taide-organisaatioiden kanssa ainakin joiltain osin. Tällöin pystytään tulemaan varhaisessa vaiheessa mukaan projekteihin, joissa on kansainvälistä potentiaalia, ja suunnitella toiminnan kaarta instituuttien sekä Suomessa toimivien tahojen kanssa yhdessä. Se lisäisi ymmärrystä eri toimijoiden tarpeista, verkostojen jakamista sekä antaisi riittävästi aikaa kestävän toteutuksen suunnitteluun. Tällainen toimintatapa vaatii yhä tiiviimpää keskustelua ja tiedon ja ideoiden jakamista instituuttiverkostossa sekä myös uusia väyliä pysyä yhteisesti perillä taidekentän ajankohtaisesta toiminnasta Suomessa. Lisäksi se vaatii hanke- ja muilta rahoituksilta pidempiä kausia, jotta toimintaa todella voidaan suunnitella pitkäjänteisesti.

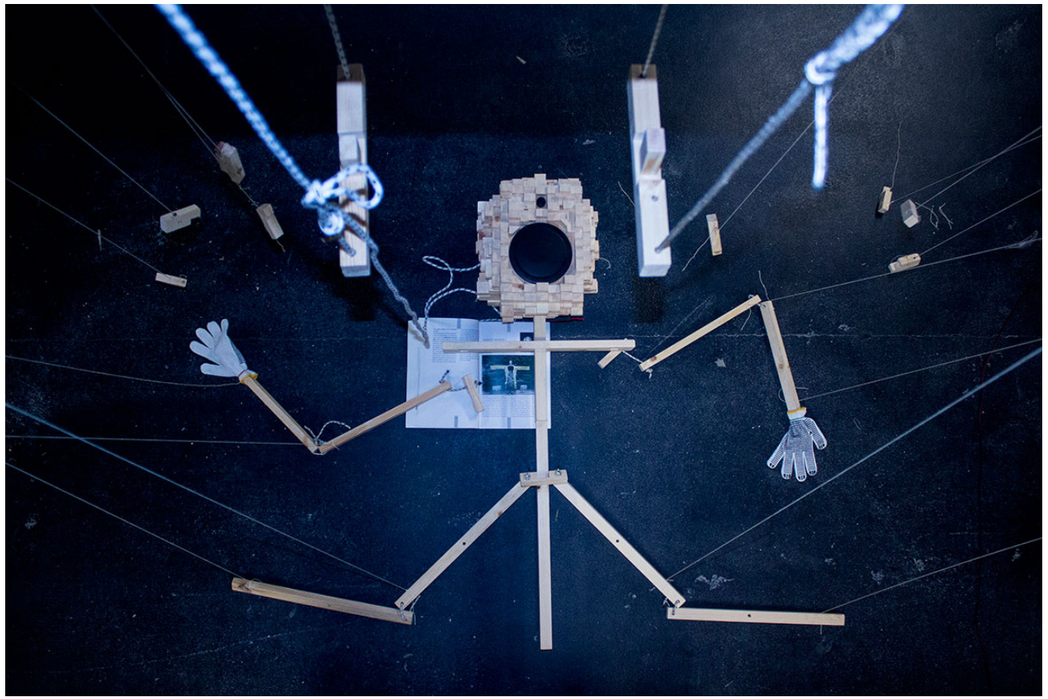
Hankkeen aikana valmistunut valtioneuvoston Kulttuuripoliittinen selonteko nostaa kansainvälisyyden yhdeksi keskeiseksi tulevaisuuden kulttuuripolitiikan painopisteeksi. Kulttuuri-instituutit on mainittu Luovan talouden kasvustrategiassa (2025-2030) yhtenä vastuutahona uuden kulttuuriviennin ja maakuvan toimintamallin kehittämisessä. Myös Taiteen edistämiskeskuksen uusi kansainvälisyysstrategia nimeää Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituuttien verkoston strategisena kumppanina. PARTir-hanke on oikea-aikaisesti tarttunut instituuttien yhteistyön ja käytäntöjen kehittämiseen ja sillä on huomattava vaikutuspotentiaali myös jatkossa, kun huomioi sen, miten keskeisenä kulttuurialan kansainvälisyys tällä hetkellä nähdään alan toimijoiden ja päättäjien silmissä.

pARTir

8. Projektit

FinnAgora – Suomen Unkarin instituutti

FINNAGORA

Kuva: Ari-Pekka Leinonen, ADONNER

Ari-Pekka Leinosen näyttely ja residenssiaika Budapestissa Art Quarter Budapest

Ari-Pekka Leinonen valittiin residenssiin Art Quarter Budapestin avoimen haun kautta keväällä 2024. Valinta tehtiin yhteistyössä residenssin kuraattorien ja instituutin kanssa. Leinosen residenssiaika oli lokakuusta joulukuuhun 2024. Osana residenssiä Leinonen toteutti näyttelyn Art Quarter Budapestin “Project Space”-näyttelytilassa joulukuussa 2024.

Taiteilija, AQB:n kuraattori sekä mentori Krisztian Kukla matkustivat Itävaltaan verkostoitumismatkalle marraskuussa 2024. Matkan aikana he vierailivat eri näyttelyissä sekä taidegallerioissa. Kuraattorilla oli paljon omia kontakteja Grazissa, minkä myötävaikutuksella Leinosen teos sisällytettiin 12.9.–31.10.2025 Schaumbad Freies Atelierhausissa järjestettyyn After Laughter -näyttelyyn. Myös residenssi itsessään, jossa on noin 20 eri alojen taiteilijaa, tuki taiteilijan verkostoitumista. Leinonen osallistui myös paikalliselle nykymusiikin festivaalille UH Festiin, jossa on esillä paljon äänitaidetta.

Kestävyyttä oli mutkatonta huomioida, koska se oli myös taiteilijalle tärkeää. Leinonen toteutti kaikki matkansa maata pitkin. Residenssin kolmen kuukauden pituus sekä paikallisen organisaation tuki yhteyksien luomisessa tukivat vierailun vaikuttavuutta ja pitkäaikaista verkostojen luomista.

Residenssin jälkeen taiteilija sai kutsun AQB:ltä jäädä residenssiin kevääksi. Tämän lisäresidenssiajan aikana Leinonen esiintyi yhdessä unkarilaisen äänitaiteilijan kanssa AQB:n tiloissa sekä esitti oman performanssiesityksensä Budapestista pohjoiseen sijaitsevassa Szentendren kaupungissa huhtikuussa 2025.

Kate & Pasi: residenssi ja esitys InSpiral & Valley of the Arts

Instituutti oli jo aiemmin tehnyt yhteistyötä Unkarin suurimpiin kuuluvan monitaidefestivaalin Valley of the Artsin kanssa, mihin projektin myötä yhdistettiin residenssimahdollisuus Budapestissa. Usein perheelliset taiteilijat eivät käytännön syistä lähde residensseihin, joten saavutettavuuden ja sosiaalisen kestävyyden nimissä instituutti otti heidät projektin kohderyhmäksi. Lisäksi, koska suomalaista nykysirkusta kohtaan on Unkarissa laajaa kiinnostusta, instituutti halusi tarjota residenssipaikan nimenomaan sirkustaiteen alalta.

Suomessa kuratoinnissa auttoi Sirkuksen tiedotuskeskus ja lopputuloksena ohjelmaan valikoitui mukaan taiteilijaduo Kate & Pasi. Taiteilijoilla oli harjoittelupaikkana Unkarin tärkein sirkusalan harjoittelukeskus, joka tarjosi myös erinomaiset puitteet verkostoitua paikallisten sirkustaiteilijoiden kanssa. Esityksen ja residenssin lisäksi Kate & Pasi pitivät avoimen harjoittelutilaisuuden, johon pystyivät osallistumaan sekä paikalliset sirkustaiteilijat että lapset.

Kate & Pasi olivat residenssiin ja esitykseen erittäin tyytyväisiä. He arvostivat etenkin mahdollisuutta matkustaa perheenä. Keskustelut yhteistyöstä avasivat instituutille uusia ajatuksia liittyen taiteilijoiden kokonaisvaltaisempaan tukemiseen.

Niko Tiaisen valotaideteos Decoherence INOTA-festivaali

Taiteilija Niko Tiainen toteutti INOTA -festivaalille uuden, paikkasidonnaisen valotaideteoksen nimeltä Decoherence. INOTA -festivaali järjestettiin entisessä lämpövoimalassa Várpalotan kaupungin lähellä elokuussa 2025. Tiainen valittiin avoimen haun kautta maaliskuussa 2025 yhdessä festivaalin valotaidekuraattorien kanssa.

Verkostoituminen toteutui muiden valotaiteilijoiden ja kuraattoreiden kanssa festivaalilla. Tiainen loi myös kontakteja festivaalin järjestäjien kanssa. Yhteistyö sujui lopulta hyvin ja taiteilija antoi projektista hyvää palautetta, mutta esiin nousi myös tarve yhteistyön selkeämmälle määrittelylle.

Kestävyydestä keskusteltiin läpi projektin muun muassa matkustamisen ja teknologian logistiikan kannalta. Instituutin näkökulmasta kestävyysnäkökulma nousi esiin myös yhteistyöfestivaalin valinnassa, koska INOTA pyrkii luomaan uusia käyttötarkoituksia hylätylle teollisuuskiinteistölle.

Viestintäprojekti

Instituutti tilasi verkkolehti qubit.hu:lta artikkelin sekä videota, valokuvia ja sosiaalisen median sisältöjä sisältäneen kokonaisuuden Niko Tiaisen valotaideteoksesta INOTAssa. Artikkelin kirjoitti toimittaja Zsuzsi Kun.

Unkarissa media on 80 prosenttisesti hallituksen omistuksessa ja vapaita lehtiä tai verkkolehtiä on vähän. Qubit tekee yhteistyötä myös usean lähetystön kanssa ja on ollut luotettava yhteistyöpartneri sisällöltään.

Hankkeen vaikutus instituutin toiminnan kehityksessä

Instituutin toimintaan hanke on vaikuttanut positiivisesti erityisesti siksi, että se antoi mahdollisuuden toteuttaa kunnianhimoisia, laajoja ja pitkäkestoisia projekteja. Hankkeen tuomat mahdollisuudet ekologiseen ja sosiaalisesti kestävään ajatteluun ovat osoittaneet instituutille, että näitä näkökulmia voi ottaa huomioon tapahtumissa ja projekteissa pelkäämättä. Eri kestävyysnäkökulmien huomiointi projektien suunnittelussa ja toteutuksissa on ollut näkökulmia avartavaa, kun esimerkiksi Kate & Pasin sirkusresidenssin toteutumista pohdittiin nimenomaan perheellisten taiteilijoiden näkökulmasta, ja Ari-Pekka Leinosen taideresidenssin toteuttamista kokonaan maata myöten matkustaen. Hanke ei ole synnyttänyt instituutissa kirjattuja käytäntöjä, mutta sitäkin enemmän asenteellista muutosta ja uusia ideoita.

Hankkeen kautta on syntynyt myös uusia kontakteja ja yhteistyökumppaneita, kuten Sirkuksen tiedotuskeskus sekä sirkuksen harjoittelutila InSpiral Budapestissa. Lisäksi hanke on tarjonnut tärkeitä mahdollisuuksia vahvistaa entisestään yhteistyötä esimerkiksiArt Quarter Budapestin, Valley of the Arts-festivaalin ja INOTA-festivaalin kanssa.

Suomen Benelux-instituutti

Jenni-Juulia Wallinheimo-Heimonen: How Great is Your Darkness (pysäytyskuva).
Kuva: Rasoul Khorram

One Drop, Sonya Lindfors
Beursschouwburg, Bryssel

Suomen Benelux-instituutti toi koreografi Sonya Lindforsin One Drop -teoksen kahteen esitykseen Beursshouwburgiin, Brysseliin. Teos käsitteli moninaisuutta ja yhdenvertaisuutta tanssin kentällä ja vahvisti suomalaisen nykytaiteen kansainvälistä näkyvyyttä. Taiteilija on useamman vuoden aikana kehittänyt uraansa antirasistisena ja moniäänisenä koreografina, ja Beursshouwburgin esitykset kehittyivät pitkäjänteisestä yhteistyöstä. One Drop on yksi Lindforsin isommista ja vaativimmista esityksistä ja Beursschouwburg oli luonteva kumppani teoksen esittämiselle.

Instituutti toimi linkkinä taiteilijan ja paikallisen kumppanin välillä. Mentorointi toteutettiin taiteilijan toiveiden mukaisesti, painottaen kansainvälisen uran kehittämistä ja verkostojen vahvistamista. Mentorointia tarjottiin Brysselissä esitysten yhteydessä, ja toteutettiin paikallisten Hiros ja Caravan agentuurien, sekä Kunstenwerkplaats Pianofabriek kulttuuritalon kanssa. Lisäksi järjestettiin verkostoitumisillallinen, johon instituutti kutsui edustajia Kunstenfestivaldesarts-festivaalilta, Kustenwerkplaats Pianofabriekin kulttuuritalosta, ja Africa is/in the Future-festivaalilta. Yhteistyö oli sujuvaa ja vahvisti keskinäistä luottamusta.

Kestävyys huomioitiin sopimusvaiheessa ja matkustamista suunniteltiin ympäristövaikutukset minimoiden. Brysselin yleisö tavoitettiin hyvin molemmissa esityksissä. Kumppani tarjosi tavallisen lipunmyynnin lisäksi myös vapaalippuja vähävaraisille yleisöille. Projekti vahvisti kumppanuuksia ja tarjosi tärkeää palautetta tulevaa toimintaa varten. One Drop -esityksiä toteutettiin hankkeen aikana myös Suomen Saksan kulttuuri-instituutin tukemana. Tämä yhteistyö mahdollisti sen, että osa työryhmän taiteilijoista pystyi siirtymään Belgiasta Saksaan maata pitkin.

Jenni-Juulia Wallinheimo-Heimosen näyttely
Galleria 1646 – Experimental Art Space, Haag

Näyttely toi esille taiteilija Jenni-Juulia Wallinheimo-Heimosen teoksia, jotka käsittelevät vammaisuutta, yhteiskunnallista osallisuutta ja yhdenvertaisuutta. Instituutti työskenteli tiiviisti taiteilijan ja paikallisten yhteistyötahojen kanssa. Avajaisiin kutsuttiin myös yhteiskunnallisia vaikuttajia, jotka työskentelevät inkluusion ja saavutettavuuden teemojen parissa. Näyttelyn aikana galleria järjesti myös teemaan liittyen erilaisia oheisohjelmia, kuten vammaisille kävijöille tarkoitettuja erikoisnäyttelykierroksia.

Teokset kuljetettiin mahdollisimman ekologisesti ja näyttely sekä sen oheistapahtumat toteutettiin kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Mentorointi toteutettiin taiteilijan toiveiden mukaan tapaamisilla säveltäjä Kemal Goreyn sekä kuraattori Amanda Cachian kanssa verkossa. Lisäksi galleria järjesti verkostoitumisillallisen ja kutsui paikalle alankomaalaisia toimijoita ja kulttuurityön rahoittajia.

Näyttely sai erittäin positiivisen vastaanoton sekä yleisöltä että yhteistyötahoilta. Se vahvisti instituutin profiilia saavutettavuuden ja yhdenvertaisuuden edistäjänä. Näyttely oli Wallinheimo-Heimosen ensimmäinen soolonäyttely Alankomaissa.

Teo Ala-Ruona: Parachorale
Vleeshal Center for Contemporary Art, Middelburg

Parachorale on Teo Ala-Ruonan kokeellinen esitys, joka yhdistää äänen, kehon ja tilan tutkimisen. Projekti toi suomalaisen kokeellisen taiteen näkyvästi esille Benelux-alueella sekä tarjosi kansainvälistymisen kynnyksellä olevalle Ala-Ruonalle ja työryhmälle mahdollisuuden luoda uusia verkostoja keski-Euroopan keskeisten toimijoiden kanssa. Teos oli Ala-Ruonan ensimmäinen esitys Benelux-alueella ja yhteistyö avasi taiteilijalle uusia ammatillisia verkostoja ja mahdollisuuksia.

Instituutti tuki taiteilijaa verkostoitumisessa ja tarjosi mentorointia kansainvälisen uran kehittämiseksi yhden session verran sekä aktivisti, toimittaja Legacy Russelin että arkkitehti Simona Castricumin kanssa, joka keskittyy työssään saavutettavaan julkiseen tilaan. Ekologinen näkökulma huomioitiin erityisesti tuotannon materiaalivalinnoissa ja matkustamisen suunnittelussa. Osa mentoroinnista tehtiin verkossa, ja osa Suomessa.

Teos keräsi kiinnostusta paikalliselta taidekentältä ja auttoi Ala-Ruonaa luomaan uusia kontakteja tulevaisuuden yhteistyöhön. Paikallinen kumppani järjesti esityksiin bussikyydin Amsterdamista ja Rotterdamista, kutsuen alankomaalaisia sekä alan toimijoita että yleisöä katsomaan esitystä. Näin pääsi myös Middelburgin ulkopuolelta tulevia katsojia paikalle.

Renaissance by WAUHAUS
Theater Kikker, SPRING festivaali, Utrecht

Renaissance on suomalaisen taiteilijakollektiivi WAUHAUSin teos, joka käsittelee yhteisöllisyyttä ja taiteen roolia nyky-yhteiskunnassa. Projekti toi esiin suomalaisen esitystaiteen monimuotoisuutta.

Instituutti mahdollisti WAUHAUSin ja paikallisten kumppanien yhteistyön sekä tuki ryhmää uusien verkostojen rakentamisessa. Teos oli WAUHAUSin ensimmäinen esitys Alankomaissa, ja tapahtuma avasi kaupungin Pride-viikon. Taiteilija-kollektiivi sai SPRING-festivaalin kautta hienosti näkyvyyttä paikallisessa mediassa. SPRING-festivaali kutsui ensi-iltaan kansainvälisiä kuraattoreita katsomaan teosta ja tapaamaan WAUHAUS taidekollektiivin taitelijoita.

Matkustaminen ja tuotanto suunniteltiin ekologisesti kestävällä tavalla. WAUHAUSin mentorointia järjestettiin verkossa belgialaisten Hiros ja AnAku agentuurien kanssa sekä teatteri Toonelhuisin kanssa. Mentorointi keskittyi kansainväliseen uran kehittämiseen ja verkostojen vahvistamiseen Benelux -alueella.

Projekti vahvisti instituutin pitkäaikaisia kumppanuuksia – erityisesti instituutin yhteistyö SPRING-festivaalin kanssa tiivistyi ja instituutin ja SPRINGin välinen yhteistyö jatkuukin vuonna 2026.

Viestintäprojekti

Instituutti tilasi artikkelin Josefien Cornettelta. Monialaisessa työssään Cornette ammentaa taidehistoriasta, feminismistä, queer-tutkimuksesta ja kriittisestä vammaistutkimuksesta, ja osallistuu usein väittelyihin, luentoihin sekä työpajoihin. Hän on ollut myös esillä flaamilaisessa mediassa.

Koska näyttely toteutettiin Alankomaissa, instituutti pyrki laajentamaan sen yleisöä myös Belgian Flandersiin palkkaamalla Belgiassa vaikuttavan hollanninkielisen toimittajan tehtävään. Cornette on tunnettu asiantuntija Belgian kulttuurisektorilla, minkä johdosta projekti onnistui tavoittamaan laajalti museoiden kulttuuriammattilaisia, ja -järjestöjä, opiskelijoita, ruohonjuuritason toimijoita sekä aktivisteja.

Artikkeli julkaistiin Suomen Benelux-instituutin verkkosivulla englanniksi, suomeksi ja hollanniksi, sekä SKTI:n verkkosivulla. Artikkelia jaettiin lisäksi sosiaalisessa mediassa. Cornette ja Wallinheimo-Heimonen tekivät yhteisjulkaisun Instragramissa ja jakoivat artikkelin omille yleisöilleen.

Josefien Cornetten kommentti yhteistyöstä: “Jenni-Juulian tapaaminen oli hieno kokemus. Vammaisena taiteilijana on aina merkityksellistä päästä kohtaamaan kaltaisiaan ja tuntea, ettei ole yksin.”

Hankkeen vaikutus instituutin toiminnan kehityksessä

Instituutti on hankkeen yhteistyösopimuksissa paikallisten kumppaneiden kanssa edellyttänyt, että kumppani miettii tuetuissa projekteissa ratkaisuja ekologisesti ja sosiaalisesti kestävään kehitykseen liittyen. Tämä aloite on avannut uusia keskusteluita kumppaneiden kanssa ja yhteistyö on syventynyt. Hankkeessa oli mukana useampia ennestään jo tuttuja kumppaneita, mutta se mahdollisti laajempaa ja merkittävämpää yhteistyötä heidän kanssaan. Uusi alankomaalainen partneri Benelux-instituutille oli Vleeshal.

Mentoroinnin kautta instituutti on myös luonut uusia verkostoja, etenkin Belgian taideagentuureihin. Hankkeen aikana instituutti tilasi agentuureilta mentorointityöpajoja kansainvälisen uran kehittämiseen. Instituutti aikoo jatkaa työpajamallien kehittämistä suomalaisille taiteilijoille, jotka haluavat vahvistaa omia verkostojaan ja ammatillisia mahdollisuuksiaan Benelux-alueella.

Suomen Britannian ja Irlannin instituutti

Remedies: Sasha Huber & Petri Saarikko, Lullaby, performanssi Art Prospect Performance -festivaalilla, 2016

Vapaa Collective, Acts of Architectural Care London Festival of Architecture

Vapaa Collectiven projekti tutki arkkitehtonisen huolenpidon tekoja. Projekti toteutettiin kolmessa vaiheessa, ja sen tapahtumapaikkoina olivat Helsinki, Lontoo ja New York.

Lontoossa instituutti teki strategista yhteistyötä London Festival of Architecturen, Barbican Centren ja Somerset Housen kanssa. Jokaisen kumppanin kanssa työskenneltiin hieman eri tavoin:

- **London Festival of Architecture:** Yhteistyön ansiosta projekti oli osa kuukauden mittaista arkkitehtuurifestivaalia, joka järjestettiin sekä ympäri Lontoota että verkossa. Festivaali tavoitti yli 500 000 ihmisen yleisön. Festivaalin kautta projekti sai huomattavan näkyvyyden ja suuren yleisön.

- **Barbican Centre:** Tämän kumppanuuden avulla projektin performatiivinen osuus voitiin toteuttaa historiallisessa arkkitehtonisessa ympäristössä. Sijainti mahdollisti sen, että myös ohikulkijat ja yleisö saattoivat seurata projektia.

- **Somerset House:** Täällä järjestettiin projektin seminaari. Paikka oli keskeinen ja helposti saavutettava, ja Somerset Housen vahva kulttuuribrändi tuki ja vahvisti projektin näkyvyyttä.

Instituutti yhdisti Vapaa Collectiven Fitzrovia Noir -organisaatioon, joka on yhteisölähtöiseen taiteeseen ja kulttuuriperintöön keskittyvä organisaatio. Fitzrovia Noirin perustajat, Suzanne Harb ja Garry Hunter, ryhtyivät mentoriksi Vapaa Collectivelle. Osana mentorointia he esimerkiksi järjestivät kollektiivin jäsenille kierroksen Lontoon historiallisessa Glenkerry House -rakennuksessa.

Instituutti järjesti myös verkostoitumisillallisen Vapaa Collectiven Lontoon seminaarin yhteydessä, joka oli osa London Festival of Architecturea. Tämän illallisen ansiosta Vapaa Collective sai uusia kontakteja, jotka ovat johtaneet jatkoyhteistyöhön.

Kestävyysajattelu oli sisäänrakennettu projektin huolenpitoa käsitteleviin teemoihin. Lisäksi kollektiivi vietti pistokeikkaa pidemmän ajan Lontoossa sekä New Yorkissa, mikä mahdollisti tutustumisen paikalliseen kenttään ja verkostoitumistyön tekemisen.

Palaute kollektiivilta oli erittäin positiivista. Projektin myötä heidän verkostonsa ovat laajentuneet merkittävästi niin Iso-Britanniassa, Yhdysvalloissa kuin Suomessakin. Yleisösuhteiden kehittymisen osalta Vapaa Collective raportoi, että projektin jälkeen heidän sosiaalisen median kanavissaan on ollut merkittävästi aiempaa enemmän vuorovaikutusta. Lisäksi Suomen kulttuuri-instituutti ja Suomen pääkonsulaatti New Yorkissa korostivat, että yhteistyö oli erittäin arvokasta.

Sasha Huber & Petri Saarikko: Remedies – Lullaby Nest The Showroom -galleria

Instituutti toteutti Sasha Huberin ja Petri Saarikon näyttelyn Remedies – Lullaby Nest yhteistyössä The Showroom -gallerian kanssa. Galleria valikoitui tähän projektiin luotettavana kumppanina onnistuneen aiemman yhteistyön pohjalta. The Showroom -gallerian johtaja Gabriela Salgado on seurannut pitkään Sasha Huberin taiteellista uraa, mikä vahvisti luonnollisesti yhteistyön syntyä.

Paikallisten yhteisöjen merkitys projektille oli olennainen. Teokseen liittyvä muusikko Matshidison säveltämä äänimaailma on saanut inspiraationsa eri kulttuurien kehtolauluista, ja sitä varten hän keräsi alueella asuvilta äideiltä kehtolauluja teokseen. Oheisohjelmaa oli suunnattu myös erityisesti paikallisyhteisölle.

Mentorointi kehittyi orgaanisesti taiteilijoiden ja The Showroom -gallerian välisistä keskusteluista. Sekä Petri Saarikko että Sasha Huber toivoivat luovansa uusia kontakteja Lontoon gallerioihin ja kuraattoreihin. Instituutti tuki tätä tavoitetta järjestämällä kaksi kutsuvierasillallista: ensimmäisen syyskuussa näyttelyn avajaisten yhteydessä ja toisen

marraskuussa julkisen ohjelman aikana. Tilaisuuksiin instituutti kutsui paikallisia tekijöitä sekä gallerioiden kuraattoreita, kuten Yinka Shonibare Foundation -organisaation, Autograph- ja 198-gallerioiden edustajia. Tavoitteena oli luoda yhteyksiä, jotka voisivat tukea taiteilijoiden tulevaa taiteellista työskentelyä ja kansainvälistä uraa. Lisäksi instituutti yhdisti Petri Saarikon sähköpostitse pitkäaikaisen yhteistyökumppaninsa, The Beaconsfield -gallerian kanssa.

Kestävyysajattelu näkyi erityisesti näyttelyyn tarvittavien materiaalien hankinnassa. The Showroom-galleria on sitoutunut käyttämään kestäviä ja kierrätettäviä materiaaleja näyttelyissään.

Instituutti kutsui marraskuussa Lontoossa vierailulla olleen tiede- ja kulttuuriministeri Sari Multalan näyttelyyn. Ministeri kertoi näyttelyvierailun tarjonneen virkistävän ja tarpeellisen hengähdystauon tiiviin aikataulun keskellä.

Taiteilijat olivat erittäin tyytyväisiä projektin lopputulokseen. PARTir-hankkeeseen liittyvä mentorointi sai erityisesti kiitosta, sillä mentorointia ei useinkaan tarjota taiteilijoille. Mentorointi ei ole tyypillinen osa instituutin projekteja, ja siksi sen suunnittelu olisi kaivannut lisää tukea, resursseja ja aikaa.

Interval 2025

Chisenhale Dance Space ja Suomen Britannian- ja Irlannin-instituutti järjestivät elokuussa 2025 kolmepäiväisen taiteilijaretriitin Lontoossa suomalaisille ja Suomessa asuville tanssin, sirkuksen, esitystaiteen ja live artin ammattilaisille. Retriittiin osallistui kuusi taiteilijaa: kolme Suomesta ja kolme Chisenhalen yhteisöstä.

Ohjelma keskittyi yhteiseen työskentelyyn, vertaistukeen sekä henkilökohtaiseen ja ammatilliseen reflektointiin. Retriitti tarjosi erityisesti uransa keskivaiheilla oleville taiteilijoille tilaa jäsentää omaa työskentelyään, ylläpitää luovaa energiaa ja luoda kansainvälisiä kontakteja.

Retriitin fasilitaattoreina toimivat tanssikuraattori, dramaturgi ja life coach Eva Martinez sekä taiteilija, tuottaja ja hyvinvointityön ammattilainen Frances Morgan. Heidän asiantuntemuksensa valmennuksessa ja hyvinvoinnin tukemisessa mahdollisti mentoroinnin ja verkostoitumisen ohjelman keskeisinä osina. Retriitin rakenne sisälsi tilaa vertaisvaihdolle ja mahdollisuuksia kohdata kansainvälisiä taiteilijoita.

Tutustumistapaaminen järjestettiin Zoomissa, ja paikan päällä retriitti toteutettiin Chisenhale Dance Spacessa Lontoossa. Käytännössä ohjelma rakennettiin mentoroinnin näkökulmasta, mikä syvensi osallistujien, instituutin ja Chisenhale Dance Spacen välistä yhteistyötä. Lisäksi se tarjosi laajempaa ammatillista ja luovaa tukea, joka jatkui myös retriitin jälkeen verkossa. Palaute korosti, että fasilitaattoreiden taidot loivat turvallisen ja tasa-arvoisen tilan osallistujille. Retriitti tarjosi mahdollisuuden reflektointiin, vertaisvaihtoon ja taiteellisen työskentelyn uudelleen jäsentämiseen. Erityisen arvokasta oli ryhmädynamiikka, joka yhdisti eri kokemustaustoja ja ikäryhmiä. Haasteina nousi esiin ajan riittävyys, joka otetaan huomioon tulevien projektien kehittämisessä.

Kestävyys huomioitiin monin tavoin. Taiteilijat saivat kohtuullisen palkkion, yhteistyössä tehty suunnittelu loi tasavertaisen ja ammatillisesti vahvistavan tilan osallistujille. Projekti suunniteltiin paitsi yksittäiseksi tapahtumaksi, myös pitkäaikaiseksi: se loi pohjan jatkuvalle yhteistyölle, jonka jatkamista ja kehittämistä instituutti ja Chisenhale Dance Space suunnittelivat tulevaisuudessa.

Viestintäprojekti

Viestintäprojektissa pureuduttiin taiteilijoiden äänteen esiin tuomiseen sekä Interval 2025 -retriitin dokumentoimiseen, koska 3-päiväinen tapahtuma ei ollut yleisölle avoin tilaisuus. Kolmesta päivästä tuotettiin viiden minuutin video, joka sisältää harjoitusten lisäksi haastatteluja taiteilijoilta sekä projektin fasilitaattoreilta. Projekti myös sisälsi kuuden taiteilijan reflektoinnin projektista sekä heidän työskentelynsä kehittymisestä. Video sekä haastattelut julkaistiin Chisenhale Dance Spacen sekä instituutin verkkosivuilla.

Hankkeen vaikutus instituutin toiminnan kehityksessä

Hankkeessa instituutti omaksui uusia ja syvensi olemassa olevia käytäntöjään, kuten vertaismentorointia ja kansainvälistä verkostoitumista. Eritoten Interval 2025 -projekti suunniteltiin paitsi yksittäiseksi tapahtumaksi myös pitkäjänteiseksi työkaluksi, joka voi tukea taiteilijoiden kansainvälistymistä. Lisäksi se loi pohjan yhteistyölle Chisenhale Dance Spacen kanssa, jota instituutti aikoo jatkaa ja kehittää tulevaisuudessa.

Suomen Japanin instituutti

Finnish Institute in Japan
フィンランドセンター

Tiia Kasurinen: Songbird

Acts of Care -näyttelyt Kana Kawanishi Art Office

Taiteilijoiden Maija Tammi, Hertta Kiiski, Sampsa Virkajärvi ja Nayab Ikramin näyttelykokonaisuus Acts of Care toteutui Tokiossa kolmessa eri näyttelyssä. Näyttelyt järjestettiin yhteistyössä Kana Kawanishi Art Officen kanssa yrityksen kahdessa galleriassa. Taiteilijat tulivat paikan päälle tapaamaan yleisöä ja oppimaan miten taidenäyttelyitä toteutetaan Tokiossa.

Kestävyys oli koko näyttelykokonaisuuden kantava teema. Kestävyyden näkökulmasta oli myös olennaista, että teokset olivat kuratoitu valmiiksi Gwangju-biennalea (2024) varten ja ne lähetettiin suoraan biennaalin jälkeen Koreasta Tokioon. Näyttelyiden avajaisissa ja muissa tilaisuuksissa keskusteltiin kestävyydestä muun muassa luonnon ja sosiaalisen kestävyyden näkökulmista.

Projektin kohderyhmä oli Tokion taidemaailman suuri yleisö sekä paikalliset taiteilijat, kuraattorit ja kulttuuriväki. Näyttelystä seurasi vuorovaikutuksen jatkuvuutta taiteilijoiden, instituutin ja gallerian välillä.

Timo Wright: Remnant Layers Jamgle Jam Promotion ja Dig Shibuya -festivaali

Timo Wright osallistui ääniteoksellaan Remnant Layers Tokion Shibuyan kaupunginosan monipäiväiselle Dig Shibuya-kaupunkifestivaalille. Taiteilijan kanssa yhteistyöt toteutuivat kokonaan etänä ja yhteistyö sujui hyvin. Tuottavana tahona toimineen ja installaation pystyttäneen Jamgle Jam yrityksen sekä Dig Shibuya -festivaalin kanssa yhteistyö toteutui sujuvasti ja odotetulla tavalla.

Mentorointi toteutettiin etänä festivaalin jälkeen. Wright on monipuolinen taiteilija, joka on toteuttanut installaatioita ja töitä Japanissa, ja jonka intresseissä on tulevaisuudessakin suunnata Japaniin. Tätä silmällä pitäen hänelle järjestettiin kahdenlaista mentorointia. Snow Contemporaryn Kenji Kubota on merkittävä kuraattori Tokiossa. Hän mentoroi Timo Wrightia kertoen galleriamaailman lainalaisuuksista ja siellä etenemisestä. Ema Yamazaki ja Eric Nyari (Cineric Creative) puolestaan ovat merkittäviä nimiä dokumenttielokuvan saralla, ja he mentoroivat Wrightia koskien elokuvien tekoa ja niihin liittyviä rahoitusmahdollisuuksia. Mentorointi toteuttaa samalla verkostoitumista, sillä mentoreilla itsellään on hyvät verkostot, ja he tulevat tapaamaan Wrightin henkilökohtaisesti syksyllä 2025, kun hän saapuu Tokioon.

Kestävyysajattelu kytkeytyi etätyöskentelyn lisäksi projektin vaikuttavuuteen. Wright on jo tehnyt teoksia Japanissa, ja projektilla pystyttiin syventämään Wrightin työn näkyvyyttä ja ammattilaisverkostoja.

Unheard Landscapes - Mikko Haapojan ääni ja multimedianäyttely sekä konsertit Japanissa

Mikko Haapoja ja näyttelyssä sekä tilaisuuksissa esiintynyt Kira Leskinen olivat projektin ajan Japanissa. Yksittäisiä tapahtumia toteutui kaikkiaan 16.

Mikko Haapojan kiertueen aikana häntä mentoroivat O Moro LLC:tsa erityisesti paikallinen manageri Yutaka Shiomi, joka usein tuo suomalaisia muusikoita Japaniin. Käytännön tuotantotyö ja tärkeät verkostot Japanissa on tullut O Moro LLC:n ja heidän kumppaneidensa kautta tutuksi Haapojalle kiertueen aikana. He myös välittivät tietoa toimittajista PR-tilaisuutta varten. Muuta verkostoitumista toteutettiin näyttelyiden avajaisissa ja VIP-tilaisuuksissa, jonne kutsuimme paikallisia musiikki- ja taide-elämän ihmisiä. Yhteistyö oli sujuvaa ennen projektia, projektin aikana sekä sen jälkeen. Viestintä oli sekä Haapojan että tuottajatahona toimineen O Moro LLC:n puolelta aktiivista.

Kestävyysajattelu toteutui siten, että samoilla lennoilla kaksi taiteilijaa (Haapoja ja näyttelyn toinen taiteilija sekä tilaisuuksissa esiintynyt Kira Leskinen) työskentelivät Japanissa pidemmän aikaa, jolloin kiertue oli kustannustehokas ja sen järjestämisessä huomioitiin

myös perheellisten tarpeet. Useamman päivän näyttelyitä oheistilaisuuksineen toteutettiin Tokiossa ja Hannossa. Konsertteja oli Tokion ja Hannon lisäksi Osakan maailmannäyttelyssä.

Kouluvuosi Japanissa elokuvanäytös, keskustelu- ja verkostoitumistilaisuudet

Suomalais-japanilaisen elokuvatuotannon ennakkonäytös järjestettiin Japanissa ja tavoitteena oli tavoittaa sekä ammattilais- että suurta yleisöä. Tuottaja Outi Rousu matkusti Japaniin sekä esittelemään elokuvaa että vahvistamaan verkostojaan paikan päällä. Verkostoitumista toteutettiin elokuva-alan tilaisuudessa, jossa esiteltiin elokuvayhteistyötä esimerkkielokuvaa hyödyntäen ja tuotiin tietoa rahoitusmahdollisuudesta. Tilaisuudessa puhuivat myös edustajat YLE:ltä sekä NHK:lta.

Lyhyen matkan aikana pyrittiin mahdollisimman tehokkaasti yhdistämään suomalaisia ja japanilaisia elokuvantekijöitä tulevaisuuden yhteistyöhön. Elokuvan vaikutus näkyi yhteiskunnallisessa keskustelussa. Koulutusalan ammattilaiset ja suuri yleisö saivat uutta ajateltavaa suomalaisten ja japanilaisten kasvatusalan ammattilaisten keskustelusta elokuvaesityksen jälkeen.

Projekti sai kiitosta sujuvasta yhteistyöstä kumppaneilta ja kiinnostavuudesta ja hyödyllisyydestä yleisöltä. Instituutin sisällä projekti koettiin hyödyllisenä avauksena, jossa saatiin paljon kokemusta elokuva-alan tilaisuuksista ja paikallisista tuotantoprosesseista. Lisäksi instituutti sai hyödyllisiä kontakteja, joita hyödynnettiin myöhemmin projektin aikana.

Tiia Kasurinen: Songbird
Dance Base Yokohama

Projekti sai alkunsa Kasurisen 2024 vuoden residenssityöskentelystä Yokohamassa. Sen aikana, marraskuussa 2024, Kasurinen esitti työn alla olevan version teoksesta. Koska teos oli kiinnostava, se herätti keskustelua yleisössä ja yhteistyö paikalliskumppanin kanssa vaikutti toimivalta, yhteistyötä jatkettiin ja valmis Songbird-teos esitettiin Japanissa 2025. Esityksen yhteydessä järjestettiin taiteilijapuheenvuoro, johon yleisö sai ottaa osaa. Lisäksi toteutettiin verkostoitumistapahtuma, jossa oli paikalla runsaasti tanssin ja esittävän taiteen ammattilaisia.

Mentorointia toteutettiin Kasurisen ja paikallisen tanssialan vaikuttajan Maimi Saton kanssa Tokion vierailun yhteydessä. Yhteisen kielen puutteen takia mentorointia fasilitoi kääntäjä.

Projekti rakennettiin jo aikaisemmin taiteilijan ja paikallistoimijan välillä alkaneelle yhteistyölle, ja teokselle, jonka oli havaittu kiinnostavan paikallista tanssiyleisöä. Kestävyysajattelu nojasi myös jatkuvuuteen ja vaikuttavuuteen, jonka takia Kasurisen esitteli tulevana vuonna (2026) ensi-iltaan tulevan teoksen taiteilijapuheenvuorossaan.

Taiteilijat ja yleisö antoivat erittäin hyvää palautetta projektista, ja paikallistoimija ilmaisi verkostoitumistilaisuudessa toivovansa jatkoa yhteistyölle instituutin kanssa. Esitys kosketti yleisöä, joka koki sen vahvaksi ja poikkeukselliseksi japanilaisessa kontekstissa.

Riina ja Sami Kaarla Tokiossa: Visual Novel avaus, Muumi-kirjojen markkinointia ja verkostoitumista
Moomin Valley Park ja Minato-kaupunginosan kirjastot

Kirjailijat ja kuvittajat Riina ja Sami Kaarla olivat Tokiossa tutustumassa visual novel maailmaan sekä pelimaailman toimijoihin toteuttaakseen lapsille oman visual novel e-kirjan. Lisäksi he esittelivät Muumi-työtään Moomin Valley Parkissa sekä Minato kaupunginosan kirjastoissa työpajojen, taiteilijapuheenvuorojen sekä kirjastoja kiertämään jäävän näyttelyn kautta. Verkostoitumista ja mentorointia toteutettiin projektissa Tokyo Game Showssa sekä tapaamisessa paikallisen lastenkirjojen kustantamon kanssa.

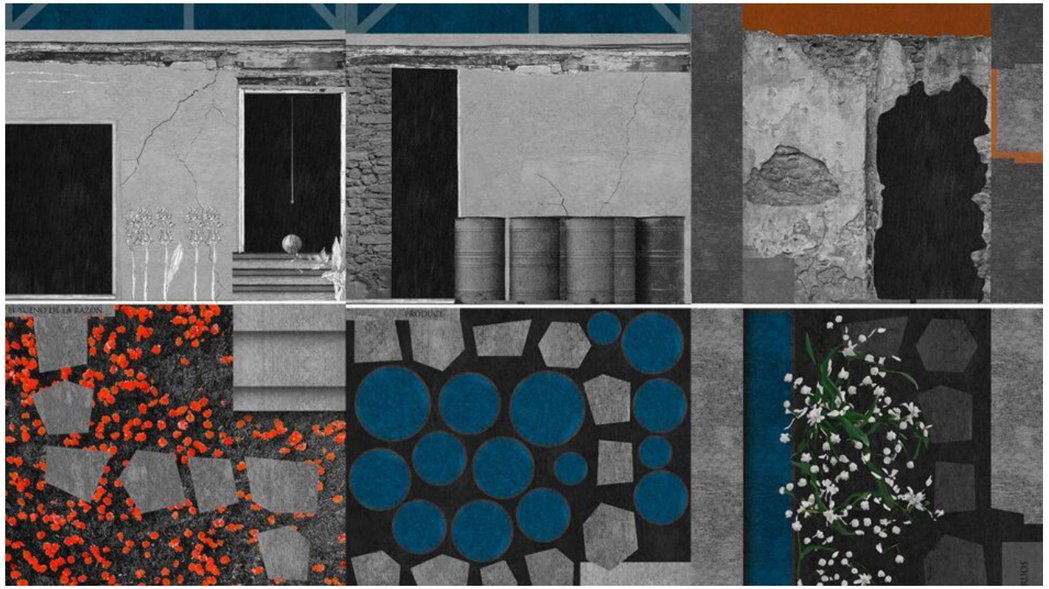
Viestintäprojekti

Viestintäprojektissa pureuduttiin kestävään tapaan toteuttaa kulttuuri- ja kirjallisuusvientiä hyödyntämällä peliteknologiaa. Riina ja Sami Kaarla kirjoittivat artikkelin nimeltä Visual novel – lastenkirjallisuuden uusi muoto? Artikkelissa he taustoittivat omaa pARTir-projektiaan. Artikkeli on julkaistu SKTI:n verkkosivulla suomeksi ja englanniksi sekä Suomen Japanin instituutin verkkosivuilla suomeksi, ruotsiksi, englanniksi ja japaniksi.

Hankkeen vaikutus instituutin toiminnan kehityksessä

Hanke antoi instituutille erittäin paljon uusia ammattilaisverkostoja sekä produktioiden että niiden yhteydessä toteutuneiden verkostoitumistapahtumien kautta. Paikallisten kuraattoreiden ja ammattilaisten avulla toteutunut mentorointi koettiin hyödylliseksi. Hankkeen aikana toteutunut tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus-suunnitelmaprosessi antoi uusia näkökulmia, kehitti sisäistä ja ulkoista toimintaa ja viestintää, sekä lähensi instituutin suhteita muihin instituutteihin.

Suomen Madridin-instituutti

Suomi-Koivisto & IC-98: Un Tercio de la Vida

Israel Galván & ROSS & mieskuoro Huutajat: Carmen Teatro de la Maestranza, Sevilla, Espanja

Carmen-projekti yhdisti maailmankuulun flamencotanssija Israel Galvánin, Real Orquesta Sinfónica de Sevillan ja suomalaisen Mieskuoro Huutajien ainutlaatuisen ilmaisun. Se saattoi yhteen suomalaisen ja espanjalaisen taiteen vahvimmat perinteet ja toi suomalaisen nykyperformanssin laajan kansainvälisen yleisön nähtäville.

Yhteistyö Mieskuoro Huutajien kanssa sujui erittäin hyvin. Instituutti tuki kuoron liikkuvuutta ja paikallista verkostoitumista. Projekti tarjosi ainutlaatuisen tilaisuuden syventää suhteita espanjalaisiin tuotanto-organisaatioihin, kuten Teatro de la Maestranzaan ja La Bienal de Flamenco de Sevillaan sekä Real Orquesta Sinfónica de Sevilla ROSS:iin yhdessä suomalaiskapellimestari Maria Itkosen kanssa. Hankkeen aikana saatiin myös edistettyä tulevia Euroopan projekteja. Vaikka lentämistä ei voitu välttää, matkustus suunniteltiin mahdollisimman järkevästi. Keskustelu kestävästä toiminnasta käytiin jo valmisteluvaiheessa.

Esitykset tavoittivat suuren yleisön, ja palautteen perusteella suomalainen taide sai laajaa arvostusta. Projekti vahvisti instituutin asemaa merkittävänä taiteen ja kulttuurin välittäjänä Espanjassa ja loi uusia kontakteja tulevia yhteistöitä varten.

Hanna Varis ja Rita Vargas: "Runoudesta, mytologiasta ja allegoriasta" – taidegrafiikkaa kulttuurien siltana Suomen Madridin-instituutin galleria, Madrid, Espanja

Näyttely toi esille kahden graafikon, suomalaisen Hanna Variksen ja Suomessa asuvan portugalilaisen Rita Vargasin, teoksia, jotka ammentavat runoudesta ja mytologiasta. Näyttely tarjosi yleisölle syvällisen katsauksen suomalaisen ja portugalilaisen kuvataiteen vuoropuheluun.

Taiteilijat tekivät tiivistä yhteistyötä instituutin ja paikallisten toimijoiden kanssa. Avajaisiin kutsuttiin myös kulttuurialan vaikuttajia ja mediaa, mikä lisäsi projektin näkyvyyttä ja verkostoitumismahdollisuuksia. Teosten kuljetus järjestettiin mahdollisimman ekologisesti ilman turhia materiaaleja ja pakkauksia.

Näyttely sai lämpimän vastaanoton. Yleisö ja yhteistyökumppanit kiittivät erityisesti teosten vahvaa visuaalista ilmaisua ja yhteensopivuutta.

Suomi-Koivisto & IC-98: Un tercio de vida (A Third of Life) Concéntrico-festivaali, Logroño, Espanja

Suomi oli näkyvästi esillä kymmenettä kertaa järjestetyllä, kansainvälisellä arkkitehtuuri- ja muotoilufestivaalilla Concéntricossa Logroñossa (La Rioja). Festivaali on instituutin pitkäaikainen yhteistyökumppani. Instituutti toi kaupungin keskustan hylätylle tontille Suomi/Koivisto-arkkitehtien ja IC-98-taiteilijakollektiivin yhteistyöprojektin Elämän kolmannes (Un tercio de vida). Kyseessä on tilallinen installaatio, joka toimi kuumuudelta suojaavana levähdyspaikkana kannustaen pohdiskeluun ja yhteyden luomiseen kollektiiviseen alitajuntaan.

Työryhmä vieraili Logroñossa pariin otteeseen ja vietti siellä riittävästi aikaa niin, että se pystyi verkostoitumaan sekä installaatiossa mukana olleiden paikallisten tekijöiden että festivaalin henkilökunnan ja osallistujien kanssa. Festivaalin avajaispäivänä instituutti järjesti varsinaisen verkostoitumistilaisuuden, jonne tuli festivaaliin osallistuvia tahoja (vierailijoita, arkkitehtejä ja festivaalin edustajia) sekä instituutin kutsumana Sevillan FIDAS-säätiön (La Fundación para la Investigación y Difusión de la Arquitectura) edustajat.

Osa työryhmästä teki paluumatkan maata pitkin ja he yhdistivät matkaan vierailuja myös muihin maihin. Installaatiossa oli mukana paikallisia tekijöitä ja se toteutettiin suurimmilta osin paikallisista materiaaleista. Kestävyys näkyy installaation teemoissa ja konkreettisesti myös sen käyttötarkoituksessa: pysyvä installaatio on tarkoitettu antamaan suojaa ihmisille ja muille lajeille lämpösaarekeilmiötä vastaan.

Concéntricolla on oma, hyvin vakiintunut kävijäkuntansa: se tavoittaa vuosittain noin 50 000 ihmistä. Arkkitehtuurin alan ammattilaisia ja median edustajia tulee joka puolelta maata ja ulkomaita myöten. Installaatio keräsi näkyvyyttä myös mediassa.

Tuomo Manninen: Paz frágil (Thin Peace)
Ateneo de Málaga, Málaga, Espanja

Tuomo Mannisen Paz frágil/Thin Peace -näyttely esitti Ateneo de Málagassa sarjan ryhmämuotokuvia, jotka tutkivat yhteiseloa, kollektiivista identiteettiä ja rauhan haurautta erilaisissa sosiaalisissa ja kulttuurisissa konteksteissa. Instituutti on tehnyt jo useamman näyttelyn Ateneo de Málagan kulttuurikeskuksen kanssa. Manninen, jonka kansainvälinen ura sai alkunsa Venetsian biennaalissa vuonna 2001, on vuosikymmeniä valokuvannut yhteisöjä eri puolilla maailmaa. Thin Peace -näyttelyn teoksissa rauha ilmenee ohuena lankana, joka sitoo päähenkilöt yhteen ja joka korostaa ihmisten keskinäistä riippuvuutta epävarmuuden aikoina.

Yhteistyö molempien instituutille entuudestaan tuttujen tahojen, Mannisen sekä Ateneo de Málagan, kanssa sujui moitteettomasti, ja rannikon yleisö – myös suomalainen yhteisö – otti palautteen perusteella teokset mielenkiinnolla ja innolla vastaan. Ateneon avajaisissa käy perinteisesti myös paljon paikallisen kulttuurikentän edustajia ja taiteilijoita, joten Manninen pystyi verkostoitumaan avajaistilaisuudessa niin rannikon espanjalaisen taideväen kuin suomalaisyhteisönkin kanssa.

Kestävyys huomioitiin ennen kaikkea matkustamisessa ja rahdissa: Manninen hoiti samalla matkalla sekä näyttelyn ripustuksen ja avajaiset niin Málagassa kuin Madridissa (Centro de Arte Alcobendas).

Tuomo Manninen: Nosotros (Me)
Centro de Arte Alcobendas, Madrid, Espanja

Tuomo Mannisen uran laajin näyttely Nosotros (We) oli esillä Centro de Arte Alcobendasissa. Näyttely on osa Mannisen vuodesta 1995 lähtien kehittämää kunnianhimoista valokuvausprojektia, joka on vienyt hänet kuvaamaan yhteisöjä eri puolilla maailmaa. Näyttely esitteli valikoiman ryhmämuotokuvia, jotka kuvaavat ihmisiä, joita yhdistää ammatti, harrastus tai yhteinen identiteetti. Me -sarja ei ainoastaan dokumentoi ihmisyhteisöjen moninaisuutta, vaan pohtii myös syvällisesti kollektiivista identiteettiä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta.

Näyttelyn kuratoi espanjalainen Pia Ogea, johon Manninen tutustui pitäessään näyttelyn instituutin galleriassa vuonna 2022.

Ogea toimi hankkeessa niin kuraattorina, mentorina kuin kontaktien välittäjänä. Hänen kauttaan Manninen pääsi syventämään paikallisen taidekentän tuntemustaan ja kontaktejaan. Instituutti järjesti avajaistilaisuuden, jonne kutsui paikallisia kontaktejaan. Manninen kävi näyttelyn aikana toisen kerran Madridissa PHotoESPAÑA-valokuvafestivaalin avajaisviikolla ja osallistui festivaalin avajaistilaisuuksiin ja instituutissa avautuneen Joel Karppasen näyttelyn avajaisiin. Hän piti Ogean kanssa myös kyseisellä viikolla opastetun kierroksen Centro de Arte Alcobendasissa, jonne kutsui ihmisiä aiemmista tilaisuuksista.

Manninen hoiti yhden Espanjan matkan aikana molempien näyttelyidensä (Málaga ja Madrid) ripustuksen ja avajaiset. Centro de Arte Alcobendas tavoittaa laajan yleisön sekä paikallisesti Alcobendasissa kuin myös Madridin alueella. Kulttuurikeskuksen erikoisalaa on valokuva, joten se tavoittaa laajasti erityisesti valokuvasta kiinnostuneen yleisön. Lisäksi sen näyttelyissä käy paljon paikallisia koululais- ja eläkeläisryhmiä. Alcobendasista saimme niin ikään hyvin yleisön vastauksia kyselyyn ja ne olivat poikkeuksetta positiivisia.

Hanna Moisala/Lumo Company:
Phloem, taiteilijaresidenssi ja festivaaliesitykset

Nykysirkustaiteilija Hanna Moisalan (Lumo Company) uusin teos Phloem syntyi Creation Center Imaginariuksessa Portugalissa, ja se sai ensi-iltansa Imaginarius-festivaalilla Santa Maria da Feiran kaupungissa toukokuussa. Suomen ensi-ilta on luvassa joulukuussa Oulussa. Phloem on monitaiteellinen kokonaisuus, jossa nykysirkus kohtaa ruokataiteen, musiikin ja valotaiteen. Teos ammentaa inspiraationsa kelopuun rungon kerroksellisuudesta ja kantaa nimeään suomenkielisen sanan ”nila” englanninkielisestä vastineesta. Nila on perinteisesti tunnettu pettuleivän raaka-aineena, ja tämän myötä gastronomia nivoutuu osaksi teoksen maailmaa.

Imaginarius-festivaali oli uusi kumppani instituutille, vaikka se järjestettiin nyt jo 24. kerran. Taiteilija työryhmänsä kanssa hoiti pääosin järjestelyt festivaalin kanssa. Yhteistyö saanee jatkoa, sillä projekti oli kaikille osapuolille antoisa, ja niin Santa Maria da Feiran asukkaat kuin ulkopuolelta tulleet festivaalikävijät, joiden joukossa on myös sirkus- ja katutaiteen ammattilaisia, ottivat suomalaisen teoksen innolla vastaan.

Taiteilijan ja työryhmän toiveesta projektiin pyydettiin mentoriksi Ines Coelho da Silva, joka on paikallinen taiteilija/tutkija ja konsultti. Coelho da Silva on työskennellyt paljon ruoka-installaatioiden parissa, ja hän toi teokseen uuden gastronomisen ulottuvuuden. Ensi-illan oheen järjestettiin verkostoitumistilaisuus, ja paikalla olivat myös instituutin johtaja Tiina Jortikka-Laitinen, instituutin Portugalin-asiahenkilö Rui Prata ja Suomen Portugalin-suurlähettiläs Titta Maja-Luoto, joiden läsnäolosta niin työryhmä kuin festivaalikin oli hyvin otettu. Residenssi Creation Center Imaginariuksessa ja paikallisten tekijöiden mukanaolo työryhmässä mahdollisti sen, että työryhmän suomalaiset pääsivät syventymään paikalliseen taide-

kenttään ja verkostoitumaan muiden paikallisten tekijöiden kanssa.

Kestävyys huomioitiin esimerkiksi matkustamisessa ja paikallisen ammattitaidon hyödyntämisessä. Osa työryhmästä matkusti Portugaliin maata pitkin ja esitykseen kuuluvassa gastronomiaosiossa käytettiin paikallisia raaka-aineita. Teoksen teemat käsittelivät kestävyyttä ja syklisyyttä.

Viestintäprojekti

Jaime Lópezin (Asociación Arte Sostenible) artikkelissa pureuduttiin liikkuvuuteen Euroopan kulttuurikentällä ja sen tärkeyteen yhteisen kulttuurisen tilan kehittämisessä. Artikkeli korostaa miten liikkuvuus mahdollistaa eurooppalaisille pääsyn monenlaisten taiteellisten ilmaisumuotojen äärelle, vahvistaa sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja edistää kulttuurien välisyyttä.

Liikkuvuudella on hyödyistään huolimatta myös huomattava ympäristövaikutus, mikä vaatii siirtymistä kestävään liikkuvuuteen. Tässä apuna on esimerkiksi digitaalinen viestintä, joka on avannut uusia mahdollisuuksia kulttuuriseen liikkuvuuteen ja muuttanut tapaa, jolla taiteilijat, instituutiot ja yleisöt ovat vuorovaikutuksessa. Yhä useampi taho tarjoaa taiteilijoille mahdollisuuden kokeilla ja omaksua uusia vähäpäästöisiä matkustusmuotoja osana työtään. Ratkaisuja haetaan myös perinteisten tapahtuma- ja toimintamallien uudistamisesta. Kestävä kulttuurinen liikkuvuus on haaste, joka vaatii paitsi teknologisia ja logistisia innovaatioita myös syvällistä muutosta siinä, miten kulttuurilaitokset, julkishallinnot ja yleisöt suhtautuvat vastuuseensa ympäristökysymyksissä.

Suomen New Yorkin kulttuuri-instituutti

F
C I
N Y

Vapaa Collective: Architectural Acts of Care

Vapaa Collective: Acts of Architectural Care Symposium ja projekti New Yorkin kaupunkitilassa osana Archtober -ohjelma, lokakuu 2024

New Yorkin kulttuuri-instituutin toteutus jatkoi Vapaa Collectiven Helsingissä ja Lontoossa alkanutta Architectural Acts of Care -projektia yhteistyössä Suomen New Yorkin pääkonsulaatin kanssa. Projekti järjestettiin osana New Yorkin erittäin laajaa Archtober -tapahtuma-ohjelmaa. Kumppanuus liittyi pääasiassa projektin näkyvyyteen osana Archtoberin ohjelmaa organisaation nettisivuilla, sosiaalisessa mediassa sekä New York Timesin Archtober-liitteessä. Toinen paikallinen yhteistyötaho oli Snarkitecture arkkitehtitoimisto, jonka tiloissa osa projektista tapahtui.

Mentorointi ja verkostoituminen oli keskeinen osa projektin sisältöä ja työryhmän vierailuohjelmaa. Konkreettisesti mentorointi ja verkostoituminen toteutettiin projektin symposiumissa, jonne kokoontui joukko ilmastokriisin ja rakennetun ympäristön suhteeseen keskittyneitä ammattilaisia.

Kestävyysajattelu kulki läpi projektin sisällöstä sen toteutukseen. Projekti käsitteli arkkitehtuurin ja rakennetun ympäristön suhdetta ilmastokriisiin. Se nosti esiin tapoja ajatella

uudelleen rakennetun ympäristön hoivan ja jatkuvan rakentamisen suhdetta. Vapaa Collective matkusti New Yorkiin projektin aikana yhden kerran ja kollektiivi käytti matkustusajan erittäin tehokkaasti tapaamisten, performatiivisten tekojen ja symposiumin toteuttamisen kesken.

Palaute kollektiivilta oli erittäin positiivista. Projektin myötä heidän verkostonsa ovat laajentuneet merkittävästi niin Iso-Britanniassa, Yhdysvalloissa kuin Suomessa. Yleisösuhteiden kehittymisen osalta Vapaa Collective raportoi, että projektin jälkeen heidän sosiaalisen median kanavissaan on ollut merkittävästi aiempaa enemmän vuorovaikutusta.

✦ *Indigenous Drag Excellence*
Leslie-Lohman Museum of Art, New York, helmikuu 2025

Indigenous Drag Excellence -projekti jatkui New Yorkissa yhteistyössä LGBTQI+ -yhteisöjen taiteeseen erikoistuneen Leslie-Lohman Museum of Artin kanssa. Yhden illan tapahtuma piti sisällään performanssin sekä paikallisen MX Oopsin moderoiman keskustelun alkuperäiskansojen queer- ja drag-kulttuureista museon tiloissa keskeisellä paikalla Manhattanin SoHossa.

Projekti painotti entisestään kestävää pitkäkestoista kansainvälistä vaihtoa ja yhteistyötä, sekä peer-to-peer oppimista ja tukea alkuperäiskansojen taiteilijoiden kesken. Projektin neljällä taiteilijalla oli mahdollisuus pitää yhteyttä ja jatkaa keskusteluja Riddu Riddu -festivaalin valmisteluista alkaen projektin tullessa päätökseen New Yorkin osuuden jälkeen. Mentorointi ja verkostoituminen oli erittäin keskeinen osa projektin sisältöä. Mahdollisuus toteuttaa esitys juuri New Yorkissa, drag-kulttuurin mekassa, oli todella arvokas kaikille projektin taiteilijoille, ja myös yhteistyökumppani Riddu Riddu -festivaalille.

Leslie-Lohman Museum of Art osallistui projektin menestykselliseen toteuttamiseen aktiivisesti. Viestintävastuu jaettiin instituutin ja museon kesken, ja sillä tavoitettiin toivotut yleisöt New Yorkissa. Tapahtuma oli yleisölle ilmainen, ja paikat varattiin loppuun vuorokauden sisällä tapahtuman julkaisusta. Paikallinen taiteilija MX Oops löydettiin museon verkostojen kautta, ja hän toimi sekä esityksen MC:nä että sitä seuranneen keskustelun vetäjänä. Paikalla nauhoitettu keskustelu on julkaistu osana instituutin Withstanding-podcastia.

Toinen merkittävä apu museolta oli valokuvaussession järjestäminen paikallisen DJ, ballroom-artisti ja valokuvaaja Maxwell Vicen kanssa. Vicen kuvat julkaistiin artikkelin saattelemana Paper Magazinessa, mikä on taiteilijoille erittäin merkittävä areena kansainväliselle näkyvyydelle kiinnostavassa kontekstissa. Vierailuaika New Yorkissa suunniteltiin ja käytettiin siis tehokkaasti. Ekologinen kestävyys huomioitiin alusta alkaen myös tuotannon suunnittelussa.

Palaute projektista oli erittäin positiivista sekä taiteilijoilta, yhteistyökumppaneilta että yleisöltä. Projekti ja tapahtuma koettiin erityisen merkityksellisenä ja tärkeänä suhteessa sekä osallistuneiden tekijöiden taiteelliseen kasvuun että Yhdysvaltojen silloiseen juuri muuttuneeseen poliittiseen tilanteeseen.

✦ *Jaakko Pallasvuo, Nestori Syrjälä, Bogna Luiza Wiśniewska:*
“chance encounter”
Basel Social Club 2025

chance encounter oli yhteistyöprojekti Saksan instituutin ja New Yorkin kulttuuri-instituutin välillä. Basel Social Club järjestetään rinnan Art Baselin kanssa, joka on yksi maailman merkittävimmistä taidemessuista. Teosten esittely tässä kontekstissa on valtava verkostoitumismahdollisuus itsessään, mistä johtuen verkostoitumiseen ja mentorointiin panostettiin taiteilijoiden ollessa läsnä paikan päällä tapahtuman aikana. Lisäksi taiteilijat valitsivat kukin mentorin, jonka kanssa he tapasivat kerran hankkeen aikana.

Kuraattorit Mirjami Schuppert (Suomen Saksan-instituutti) ja Elina Suoyrjö (New Yorkin kulttuuri-instituutti) olivat tiiviissä vuoropuhelussa kolmen taiteilijan kanssa, jotka kaikki toteuttivat näyttelyyn uuden teoksen. Lisäksi instituutit koordinoivat hankkeen käytännön toteutusta yhdessä tapahtumajärjestäjän kanssa ja tukivat taiteilijoita yhteyksien rakentamisessa paikalliseen kenttään.

Projekti sai hyvää palautetta paikan päällä niin kävijöiltä kuin projektin taiteilijoilta. Mahdollisuus osallistua näin merkittävään taidemaailman tapahtumaan ei ole suomalaiselle taiteen kentälle tyypillistä korkeiden osallistumiskustannusten vuoksi. Jo osallistuminen ”kainalotapahtumaan” tilausteoksilla on instituuteille mahdollista järjestää vain hankerahoituksen turvin. Art Baselin ja Basel Social Clubin yleisö on suurelta osin samaa ja sitä on merkittävästi (noin 50 000 kävijää), joten pitkän jänteen vaikuttavuuspotentiaali tällaisissa projekteissa on suuri.

✦ *Shared Grounds*
Hunter’s Point South Park, Queens, New York, kesä-elokuu 2025

Shared Grounds oli instituutin aloitteesta toteutettu performanssitapahtuma ja kokeellinen ryhmänäyttely, joka toi yhteen Suomessa ja Yhdysvalloissa toimivia taiteilijoita pohtimaan julkisen tilan käyttöön liittyviä kysymyksiä taiteen kautta. Osana projektia toteutettiin myös pieni julkaisu. Projekti järjestettiin yhteistyössä Flux Factoryn kanssa, joka on paikallinen taiteilijavetoinen non-profit organisaatio. Tuotanto- ja viestintävastuu jaettiin yhdessä Flux Factoryn kanssa.

Kutsuimme viisi taiteilijaa: Carmen Baltzar, Kastehelmi Korpijaakko, Jodie Lyn-Kee-Chow, Jemila MacEwan ja Lotta Petronella, toteuttamaan uuden, paikkasidonnaisen performatiivisen teoksen Long Island Cityn Hunter’s Pointiin South Parkissa. Ideana oli tuoda puis-

ton vierailijoita yhteen taiteen äärelle samalla, kun projekti pysyi pitkälti ”aineettomana” ja performanssilähtöisenä. Taiteilijoiden kutsuessa mukaan lisää taiteilijoita esiintymään omissa teoksissaan, projektissa tuettiin lopulta 26 taiteilijan työskentelyä. Shared Grounds avattiin 28.6. päivän kestäneellä ohjelmalla, jonka aikana koettiin 5 uutta teosta. Tämän jälkeen näyttely jatkoi elämäänsä puistossa QR-koodien avulla.

Kestävät käytännöt huomioitiin vahvasti osana projektin suunnittelua ja toteutusta. Kaikki taiteilijat pyrkivät käyttämään löydettyjä tai kierrätettyjä materiaaleja teoksissaan, ja materiaalikustannukset olivat lopulta hyvin pienet. Suomesta kutsutut taiteilijat olivat paikalla mahdollisuuksiensa mukaan 1–3 viikkoa. Erityisesti projektin valmisteluvaiheessa järjestettiin tiiviisti kokoontumisia Flux Factoryn yhteisöjen kanssa sekä kuratoituja verkostoitumistapaamisia paikallisten kuraattorien ja taiteilijoiden kanssa.

Performanssipäivänä yleisöä julkisessa puistossa oli noin 380 henkilöä, ja projektin nettisivuilla vieraili näyttelyn aikana noin 300 kävijää. Ekologisen ja sosiaalisen kestävyyden periaatteet olivat projektin suunnittelussa ja toteutuksessa mukana alusta alkaen. Koska projekti toteutettiin julkisessa puistossa, tavoitteena oli alusta alkaen tehdä hanke paikallisille yleisöille ja tarjota sisäänkäyntejä taiteilijoiden työskentelyyn. Taiteilijoille tarjottiin lukuisia tilaisuuksia peer-to-peer oppimiseen sekä verkostoitumiseen paikallisten kuraattorien ja muiden toimijoiden kanssa. Flux Factoryn taiteilijayhteisö otti suomalaistaiteilijat erityisen lämpimästi vastaan, ja saimme projektista erittäin hyvää palautetta sekä taiteilijoilta että yleisöiltä. Flux Factory suunnittelee uutta Shared Grounds -tapahtumaa vuodelle 2026, ja organisaatio haluaisi tehdä siitä vuosittain toistuvan tapahtuman samassa puistossa.

Viestintäprojekti

Viestintäprojektissa pureuduttiin arkkitehtuurin ja hoivan kysymyksiin Vapaa Kollektiivin Architectural Acts of Care -projektin innoittamana. Instituutti kutsui projektin symposiumiin osallistuneen kuraattori Anaïs Reyesin kirjoittamaan symposiumia ja hänen omaa työskentelyään reflektoivan artikkelin. Reyes toimii kuraattorina toistaiseksi nomadisessa New Yorkin Climate Museumissa, jossa ekologisen kestävyyden kehys ohjaa kaikkea museon toimintaa. Artikkeli julkaistaan syyskuussa 2025 instituutin nettisivuilla sekä SKTI:n kanavissa.

Hankkeen vaikutus instituutin toiminnan kehityksessä

PARTir-hanke kannusti instituutin tiimiä pohtimaan tapoja pitää kestävyys osana kaikkea toimintaansa. Suomen ja Yhdysvaltojen välinen etäisyys tulee aina olemaan pitkä, mutta instituutti voi toimia ekologisesti esimerkiksi tuotannon alueella priorisoimalla mahdollisimman pitkiä taiteilijoiden oleskelujaksoja, joihin sisältyy aktiivista verkostoitumista, tai etsimällä paikallisesti kierrätettyjä teosmateriaaleja ja suosimalla kasvisruokatarjoiluja. Instituutti haluaa myös ottaa pARTirissa käytetyt vaikuttavuuskyselyt osaksi kaikkea ohjelmatoimintaansa.

Suomalais-norjalainen kulttuuri-instituutti (FINNO)

The Finnish-Norwegian Cultural Institute

Indigenous Drag Excellence XXL. Kuva: Maxwell Vice

Indigenous Drag Excellence XXL Riddu Riđđu -festivaali

Projekti keskittyi vähemmistöihin vähemmistöjen sisällä ja toi yhteen queer-alkperäiskansataiteilijoita Australiasta, Kanadasta ja Saamenmaalta. Eri uravaiheissa olevien taiteilijoiden yhteistyö loi tilan kansainväliselle kohtaamiselle ja vuorovaikutukselle. Samalla se tarjosi nuoremmille taiteilijoille, kuten Ritni Pieskille, joka valmistui tanssin kandidaatiksi vuonna 2023, mahdollisuuden oppia kokeneemmilta kollegoiltaan.

Indigenous Drag Excellence XXL toi esiin alkuperäiskansojen ääntä ja drag-kulttuuria kansainvälisellä tasolla. Alkuperäiskansojen taiteilijoilla on edelleen rajalliset verkostot ja mahdollisuudet kansainväliseen yhteistyöhön. Projekti keskittyi sosiaaliseen kestävyyteen ja antoi osallistujille tilaisuuden kehittää taiteellista työskentelyään keskittyen erityisesti alkuperäiskansojen identiteetteihin ja sukupuolen teemoihin. Mentorointi toteutettiin työpajan ja keskustelujen muodossa. Ekologinen kestävyys huomioitiin tuotannon suunnittelussa.

Projekti oli osa alkuperäiskansafestivaali Riddu Riđđun laajempaa teemaa, joka nosti esiin alkuperäiskansoihin kuuluvia queer-ihmisiä. Festivaalikontekstin myötä projektin vaikutukset ulottuivat taiteen kenttää laajemmalle, tehden näkyväksi paitsi drag-taiteen

monimuotoisuutta, myös queer-ihmisten oikeuksia ja kokemuksia alkuperäiskansojen kontekseissa.

Projekti sai jatkoa New Yorkissa, yhteistyössä Suomen New Yorkin kulttuuri-instituutin kanssa, joka toteutettiin myös pARTir-projektin puitteissa.

Lada Suomenrinne: Emergency Weather
Artist in Residence, Pikene på Broen
Festivaalinäyttely ja taiteilijakeskustelu, Barents Spektakel

Projekti koostui residenssijaksosta, ryhmänäyttelystä ja yleisölle suunnatusta taiteilija-keskustelusta. Mentorointi ja verkostoituminen olivat keskeinen osa taiteilijan residenssi-jaksoa. Studiovierailut paikallisten taiteilijoiden luona ja muiden residenssitaiteilijoiden läsnäolo loivat tilaa ammatilliselle vuorovaikutukselle ja taiteellisen prosessin reflektoin-nille.

Projektissa huomioitiin sekä ekologinen että sosiaalinen kestävyys. Taiteilija matkusti maata pitkin, ja teosten materiaalit valittiin uudelleen käyttöä ja projektin jatkumoa silmällä pitäen. Keskiössä olivat alkuperäiskansan näkökulmat ja saamelaisen taiteilijan työskentely – ei vain osana projektia, vaan sen lähtökohtana. Emergency Weather on osa laajempaa kokonaisuutta, joka jatkuu Suomessa muun muassa Nelimarkka-museossa (2025–2026) ja Suomen valokuvataiteen museossa (2025).

Sidosryhmien palautteen mukaan projekti tarjosi oppimisen ja kehittämisen mahdollisuuk-sia. Reilu rahoitus mahdollisti pidemmän työskentelyjakson, jota pidettiin sekä taitei-lijan että järjestäjän näkökulmasta onnistuneena. Se tarjosi mahdollisuuden syventää yhteistyötä taiteilijan ja projektin teemojen kanssa sekä juurruttaa projekti paremmin pai-kalliseen kontekstiin. Saamelaisnäkökulmia käsittelevissä projekteissa on olennaista, että mukana olevilla toimijoilla on riittävä ymmärrys saamelaisen taiteen erityispiirteistä. Sen lisäksi, että projektien tulee toteutua yhteistyössä ja saamelaisten osallistujien ehdoilla, tulee instituutin välittäjä- ja fasilitaattoriorganisaation roolissa varmistaa, että kaikkien osapuolten odotukset kohtaavat.

Viestintäprojekti

Viestintäprojektissa annettiin tilaa residenssitaiteilija Lada Suomenrinteelle. Pohjois-Norja-laisessa taidemediassa HAKAPIKissä julkaistu haastattelu tarkastelee taiteilijan praktiikkaa, valokuvataiteen etiikkaa sekä taiteen kansainvälisyyttä ja esittämismahdollisuuksia Saamen-maalla.

Hankkeen vaikutus instituutin toiminnan kehityksessä

Projekti toimi pilottina, jonka kautta on kehitetty osallistavampia ja ekologisesti juurtu-neempia tapoja toteuttaa residenssihankkeita, tukien näin instituutin pitkän aikavälin tavoitteita taiteilijoiden kestävässä kansainvälistymisessä.

Suomen Ranskan-instituutti

Institut finlandais

Sonya Lindfors: Something Like This. Kuva: Tuukka Ervasti

Sonya Lindfors: Something like this -esitys & Ensemble Block party

Projektissa toteutettiin sekä kansainvälinen ensi-ilta että Block Party -tanssitapahtuma. Esityksen ja Block Party -tapahtuman välissä esiintyjillä oli neljä päivää aikaa verkostoitumiseen.

Lindforsin Something Like This -esityksen kansainvälinen ensi-ilta Atelier de Paris'ssa, June Events -festivaalilla, tarjosi taiteilijoille tilaisuuden verkostoitua muiden esiintyjien kanssa. Lisäksi koreografi Sonya Lindfors pääsi keväällä tutustumaan Atelier de Paris'n johtajaan, kun instituutti mahdollisti hänen matkansa Pariisiin toisen esityksen yhteydessä. Projekti avasi instituutille pitkään tauolla olleen yhteistyön Atelier de Paris'n kanssa, joka palveli myös toista pARTir-projektia eli Tiia Kasurisen residenssiä.

Tanssitapahtuma toi yhteen suomalaisen ja paikallisen katutanssin huippuosaajat, kun suomalainen ja paikallinen kuraattori suunnittelivat ja rakensivat yhdessä ohjelmiston Block Partyihin. Lopputuloksessa suomalaiset ja paikalliset taiteilijat – koreografit, tanssijat ja DJ:t – kohtasivat luovassa ja vuorovaikutteisessa ympäristössä.

Projektissa kestävyysajattelu toteutui monin tavoin. Yhden matkan aikana järjestettiin kaksi täysin erillistä tapahtumaa yhden yksittäisen esityksen sijaan, mikä vähensi tarpeettomia lentoja ja kertaluontoisia matkoja sekä lisäsi vierailun vaikuttavuutta. June Events -festivaali huomioi ekologisuuden muun muassa minimoimalla jätteen määrää ja tarjoamalla kasvisruokaa esiintyjille ja yleisölle. Instituutti puolestaan toteutti Block Party -tapahtuman noudattaen Pariisin kaupungin ekologisten tapahtumien ohjeistusta. Ohjeistus sisälsi jätteen lajittelun ja minimoimisen lisäksi muun muassa energiankulutuksen vähentämisen, kestävien ja kierrätettävien materiaalien käytön sekä ekologisuuden huomioimisen viestinnässä.

Projektista suoraan saatu palaute oli sekä taiteilijoilta että yleisöltä yksinomaan positiivista. Yhteistyö suomalaisen ja ranskalaisen katutanssiyhteisön välillä vahvistui. Paikalliset kumppanit kokivat kansainvälistymisen merkittäväksi projektin ansiosta, sillä he solmivat uusia kontakteja suomalaisten toimijoiden kanssa ja heidän työnsä näkyvyys lisääntyi.

Tiia Kasurinen: Courtship Display (Birds of Paradise) Danse Élargie -koreografiakilpailu & residenssi Cité des Arts – Atelier de Paris

Tiia Kasurisen projekti rakentui kahdessa vaiheessa. Uuden tanssin keskus Zodiakin kehityspäällikkö Katariina Lindholm suositteli Kasurista pARTir-avustuksen piiriin yhtenä nousevista suomalaisista koreografeista. Ensimmäinen osa toteutui kesäkuussa 2024, kun hän osallistui Danse Élargie -koreografiakilpailuun ryhmänsä kanssa Théâtre de la Villessä Pariisissa teoksellaan Courtship Display (Birds of Paradise). PARTir-hanke mahdollisti verkostoitumisen jatkumisen vuonna 2025, jolloin Kasurinen työskenteli tammi–helmikuussa residenssissä Pariisin Cité des Arts -taiteilijatalossa sekä kahden viikon ajan Atelier de Paris'n studioilla.

Yhteistyö ja verkostoituminen toteutuivat sekä residenssissä että studiotyöskentelyssä. Kasurinen työskenteli kahden teoksen, Courtship Display ja Songbird, parissa. Atelier de Paris -yhteistyö rakentui aiemman, Sonya Lindforsin, projektin luomalle pohjalle ja syvensi instituutin kumppanuutta organisaation kanssa. Kasurisen mentorointisuhde tanssin alan kokeneen kuraattorin ja asiantuntijan Béatrice Hornin kanssa osoittautui merkittäväksi tueksi hänen kansainvälistymiselleen. Mentorointi toi myös linkkejä Japaniin, jossa Kasurisella oli residenssi vuonna 2024 ja Songbird-esityksen näytöksiä vuonna 2025.

Kestävyysajattelu näkyi pitkäjänteisenä työskentelynä. Kasurisen osallistuminen kilpailuun 2024 ja pidempi residenssijakso 2025 loivat jatkuvuutta ja vähensivät tarvetta lyhyille yksittäisille matkoille. Hankkeen avulla hän pystyi rakentamaan verkostoja ja syventämään yhteistyötä Ranskassa useamman vuoden aikajänteellä. Kohderyhmä ei tässä vaiheessa ollut keskiössä, sillä projektin päätavoite oli mahdollistaa teosten kehittäminen ja taiteellinen työskentely.

Kasurinen koki, että residenssi, mentorointi ja studiotyöskentely mahdollistivat merkittävää taiteellista ja ammatillista kehitystä. Instituutin näkökulmasta projekti vahvisti käsitystä siitä, että residenssiyhteistyöt ja pitkäkestoiset prosessit ovat tehokas tapa tukea taiteilijoiden kansainvälistymistä sekä luoda pysyviä suhteita ranskalaiseen taidekenttään.

Mikko Niemistö: Glass Eyes – residenssi Les Subs, Lyon

Mikko Niemistö ja hänen työryhmänsä työskentelivät keväällä 2025 residenssissä Les Subs -kulttuurikeskuksessa Lyonissa. Residenssipaikka oli myönnetty avoimen haun kautta, ja yhteistyötä valmisteltiin tiiviisti vuoden aikana.

Yhteistyö ja verkostoituminen toteutuivat residenssin aikana monella tasolla. Niemistö ja työryhmä verkostoituivat aktiivisesti muiden kansainvälisten residenssitaiteilijoiden kanssa. Projekti huipentui julkiseen demoesitykseen Glass Eyes -teoksesta, jonka jälkeen järjestettiin instituutin ja Les Subsin yhdessä organisoima kutsuvierastilaisuus. Paikalla oli taiteilijoita, Les Subsin henkilökuntaa sekä residenssikeskuksen yleisöä. Lisäksi instituutin tuottajat pääsivät tutustumaan Les Subsin toimintaan laajemmin, mikä avaa mahdollisuuksia pitkäjänteiselle yhteistyölle. Glass Eyes teoksen ensi-ilta oli Zodiakissa toukokuussa 2025, jossa kahdeksan esitystä keräsi yhteensä 364 katsojaa.

Kestävyysajattelu näkyi projektissa siinä, että residenssi tarjosi Niemistölle mahdollisuuden pitkäaikaiseen työskentelyyn ja verkostoitumiseen yhden matkan aikana. Tämä vähensi tarvetta lyhyille pistokeikoille ja loi pohjaa vaikuttavammalle kansainvälistymiselle.

Projektin palaute oli positiivista. Niemistö koki residenssin mahdollistaneen keskittymisen pitkäjänteiseen taiteelliseen työskentelyyn sekä verkostoitumiseen. Instituutin näkökulmasta hanke osoitti, että residenssiyhteistyöt ovat tehokkaita väyliä tukea taiteilijoiden kansainvälistymistä sekä rakentaa pysyviä suhteita paikallisiin toimijoihin.

Correspondance sous terre

Projekti ehdotti radikaalia ja kokeellista vaihtoehtoa taiteilijoiden kansainväliselle verkostoitumiselle ja liikkuvuudelle. Hankkeen lähtökohtana oli luoda alusta kansainväliselle taiteelliselle vuoropuhelulle ja luoda mielekkäitä ja syviä yhteyksiä, jotka ovat irti suorittamisen ja tehokkuuden strategioista.

Yhteistyöhön kutsuttiin Turussa toimiva tanssitaiteeseen keskittyvä taideyhteisö Ehkä-tuotanto, joka ideoi taiteilijoiden välistä luovaa ja digitaalisesti toteutuvaa kirjeenvaihtoa. Ehkä-tuotanto kuratoi mukaan taiteilija Ella Skoikan (Ella-Noora Koikkalainen). Instituutti kuratoi mukaan ranskalaisen taiteilijan Tilhenn Klapperin. Ehkä-tuotannon taiteellinen johtaja Anna Torkkel osallistui myös itse taiteilijana projektiin. Projektin fasilitaattorina toimi instituutin tuottajana toiminut Saija Kangasniemi. Työryhmä valitsi projektin visuaalisen ilmeen toteuttajaksi ranskalaisen taiteilijan Lia Pradalin (Editions Païen).

Keskinäinen verkostoituminen ja ajatusten, ideoiden ja taiteellisten käytäntöjen jakaminen taiteilijoiden välillä olivat projektin lähtökohtia. Projekti perustui verkossa tapahtuvaan kirjeenvaihtoon kollektiivisen päiväkirjan muodossa. Taiteilijat jakoivat toisilleen heidän päivittäisessä elämässään tapahtuvia asioita, ajatuksia, tunteita, unia sekä taiteellisia käytäntöjään ja ideoitaan.

Suomen Ranskan-instituutin tiloissa toteutettiin Correspondance sous terre -projektia esittelevä tapahtuma, jossa taiteilijat toteuttivat projektin pohjalta performanssin. Esityksen jälkeen järjestettiin myös keskustelu taiteilijoiden kanssa.

Viestintäprojekti

Viestintäprojektina toteutettiin koreografi Anne Naukkarisen tekstipohjainen työ Notes on Wind. Notes on Wind on taiteellinen projekti, joka tarjoaa vaihtoehdon taiteilijoiden kansainväliselle liikkuvuudelle ja vastuullisen tavan verkostoitua visuaalisen taiteen ja koreografian kentällä. Koko projekti toteutettiin verkossa. Taiteilijat työskentelivät kukin paikallisesti omassa sen hetkisessä asuin- tai työpaikassaan ja jakoivat kirjeenvaihtoaan google drive-dokumentin kautta.

Hankkeen vaikutus instituutin toiminnan kehityksessä

Hankkeen aikana huomasimme, että taloudellinen tuki on ollut keskeinen tekijä uusien kumppanuuksien syntymisessä, erityisesti residenssitoimijoiden kanssa. Sen myötä instituutti on saanut vahvemman aseman kansainvälisissä verkostoissa ja koettu luotettavana yhteistyökumppanina. Tämä oppi vahvisti käsitystämme siitä, että pitkäjänteinen yhteistyö ei synny pelkästään kontaktien kautta, vaan edellyttää myös rahallista panostusta taiteilijoiden liikkuvuuden tueksi.

Suomen Saksan-instituutti

FINNLAND INSTITUT

Henna-Riikka Halonen: Buoyant Force ja Lila-Zoé Krauß: Dream Matrix (montaasi).
Kuva: Lila-Zoé Krauß

One Drop, Sonya Lindfors
Kampnagel, Hampuri Saksa

Koreografi Sonya Lindforsin teos One Drop esitettiin Kampnagel-kulttuuritalossa Hampurissa. Teos käsitteli moninaisuutta, kolonialismia ja yhteiskunnallisia valtarakenteita. Lisäksi järjestettiin BIPOC-hangout, joka oli suunnattu rodullistetuille.

Instituutin PARTir-tuki mahdollisti vierailuun liittyvän oheisohjelmaan panostamisen, joita olivat BIPOC-hangout-tapahtuma, taiteilijakeskustelu sekä mentorointiin ja verkostoitumiseen panostamisen. Mentorointi keskittyi kansainvälisen uran kehittämiseen ja uusien verkostojen syntymiseen. Matkustus suunniteltiin kestävän kehityksen periaatteita noudattaen, ja tuotantoprosessissa pyrittiin minimoimaan ympäristövaikutukset löytämällä synergioita teoksen esitysvierailusta Brysseliin.

Projekti vahvisti suhteita Kampnageliin, joka on keskeinen esittävän taiteen toimija Saksassa, ja loi uusia mahdollisuuksia tulevalle yhteistyölle.

Henna-Riikka Halonen & Lila-Zoé Krauß: “not yet yours to imagine”
Das weisse Haus, Wien, Itävalta

not yet yours to imagine oli yhteistyöprojekti, jossa mentorointi, verkostoituminen ja ammatillinen kehittyminen oli sisäänrakennettu uusien tilausteosten valmistamiseen. Kuraattorit Mirjami Schuppert Suomen Saksan-instituutista ja Pia Wamsler työskentelivät tiiviisti Halosen ja Kraußin kanssa. Projektissa työskenneltiin muun muassa lukupiirimuodossa ja ammatillisten kontaktien vahvistamiseksi järjestettiin verkostoitumislounas itävaltalaisten taidealan ammattilaisten kanssa.

Kestävyys huomioitiin suunnittelussa ja toteutuksessa. Matkat ja näyttelytuotanto pyrittiin järjestämään ekologisesti mahdollisimman kestävällä tavalla.

Projekti oli uuden yhteistyön avaus itävaltalaisten kumppanien kanssa ja tarjosi osallistuneille taiteilijoille uusia kontakteja sekä pohjaa tuleville yhteistyöprojekteille.

Jaakko Pallasvuo, Nestori Syrjälä, Bogna Luiza Wiśniewska:
“chance encounter”
Basel Social Club 2025, Basel, Sveitsi

chance encounter oli yhteistyöprojekti Saksan instituutin ja New Yorkin kulttuuri-instituuttien välillä. Basel Social Club järjestetään rinnan yhden maailman merkittävimmän taidemessun, Art Baselin, kanssa. Teosten esittely tässä kontekstissa on siten valtava verkostoitumismahdollisuus itsessään, siispä verkostoitumis- ja mentorointipanostukset tapahtuivatkin taiteilijoiden ollessa läsnä paikan päällä tapahtuman aikana. Lisäksi taiteilijat valitsivat kukin mentorin, jonka kanssa he tapasivat kerran hankkeen aikana.

Kuraattorit Mirjami Schuppert (Suomen Saksan-instituutti) ja Elina Suoyrjö (New Yorkin kulttuuri-instituutti) olivat tiiviissä vuoropuhelussa kolmen taiteilijan kanssa, jotka kaikki toteuttivat näyttelyyn uuden teoksen. Lisäksi instituutit koordinoivat hankkeen käytännön toteutusta yhdessä tapahtumajärjestäjän kanssa ja tuki taiteilijoita yhteyksien rakentamisessa paikalliseen kenttään.

Projekti sai hyvää palautetta paikan päällä niin kävijöiltä kuin projektin taiteilijoilta. Mahdollisuus osallistua näin merkittävään taidemaailman tapahtumaan ei ole suomalaiselle taiteen kentälle tyypillistä osallistumiskustannusten vuoksi. Jo osallistuminen ”kainalotapahtumaan” tilausteoksilla on instituuteille mahdollista järjestää vain hankerahoituksen turvin. Art Baselin ja Basel Social Clubin yleisö – joka koostuu etenkin avajaisten aikaan pääosin taidealan ammattilaisista – on suurelta osin samaa ja sitä on merkittävästi (noin 50 000 kävijää), joten pitkän jänteen vaikuttavuuspotentiaali tällaisissa projekteissa on suuri.

Viestintäprojekti

Viestintäprojektissa pureuduttiin kuvataitelijoiden kansainvälistymisen haasteisiin. Saksan instituutin blogissa julkaistussa Saskia Trebingin kirjoittamassa artikkelissa ”Tätä ei voi jättää välistä – Basel Social Club” pohdittiin vaihtoehtoisia liikkuvuutta ja näkyvyyttä tukevia keinoja ja niiden merkitystä kansainvälisen uran kehitykselle.

Suomen Viron-instituutti

SOOME INSTITUUT

Villa Tammekann. Kuva: Elina Brotherus

Katja Skylar, Jennifer Bagg, Elo Järvi: Mundane.Magic CPMM Manifestal ‘24

Katia Skylarin, Jennifer Baggin ja Elo Järvin performanssi Mundane.Magic oli osa taiteilijoiden lopputyötä Viron musiikki- ja teatteriakatemiassa (EMTA). Instituutille EMTA oli tärkeä taho suhteiden luomisen ja yhteistyömahdollisuuksien rakentamisen näkökulmasta.

Kolmikantayhteistyö toimi hyvin instituutin, EMTA:n ja taiteilijoiden välillä, instituutin roolin ollessa esityksen, verkostoitumisen ja mentoroinnin mahdollistaminen taloudellisesti. Mentorointi ja verkostoituminen toteutettiin esitysrupeaman jälkeen työryhmän vierailulla Madridissa esitystaiteen festivaalilla sekä liittämällä vierailuun tapaamisia muiden paikallisten tuotantotahojen kanssa.

Elina Brotheruksen residenssi Tarton Villa Tammekannissa ja näyttely “Arkkitehdin taloissa – kodit Alvar Aallon tuotannossa” Pallas-galleriassa

Turun yliopistosäätiön omistama ja Tartossa sijaitseva Villa Tammekann on ainoa Alvar Aallon suunnittelema kohde koko Baltiassa. Projektin keskeisenä tavoitteena oli kulttuuriperinnön tuominen paikallisten yhteisöjen ulottuville ja tietoisuuteen yhdessä Turun yliopistosäätiön kanssa.

Valokuvataiteilija Elina Brotherus on kansainvälisesti tunnetuimpia suomalaistaiteilijoita. Hän on kuvannut useissa Alvar Aallon suunnittelemissa rakennuksissa, kuten Paimion parantolassa, Maison Louis Carréssa sekä Aaltojen kodissa Helsingin Munkkiniemessä. Brotherus vietti kesäisen viikon Villa Tammekannissa heinäkuussa 2024. Tuloksena oli sarja valokuvia, jossa taiteilija itselleen ominaiseen tyyliin kuvaa ihmistä talossa.

Näyttely “Arkkitehdin taloissa – kodit Alvar Aallon tuotannossa” toteutettiin helmi-maaliskuussa 2025 galleria Pallaksessa. Sen kuratoivat taiteilija itse sekä taideasiantuntija, taiteilijaosuuskunta Forum Boxin perustaja Virpi Näsänen.

Näyttelyn rakentamisen yhteydessä Elina Brotherus vietti Tartossa viikon. Hän osallistui näyttelyn ripustukseen samalla kun antoi haastatteluja, markkinoi näyttelyä ja mentoroi lisäksi Pallas-taidekorkeakoulun opiskelijoita.

Ella Havukainen, Inkeri Hyvönen & Katariina Havukainen: Jumppatytöt (vir. Võimlejad) Tallinna & Narva

Jumppatytöt-esityksen teemat – nuorten liikuntaharrastukset, suoritus- ja ulkonäköpaineet, ryhmään kuuluminen ja sen ulkopuolelle jääminen resonoivat voimakkaasti myös virolaisessa yhteiskunnassa.

Suomen Viron-instituutilla on kielenopetuksen tuen vuoksi toimivat suhteet kouluihin, ja niitä hyödynnettiin. Tallinnassa esityspaikka oli Tallinna Ühisgümnaasiumin juhlasali. Narvassa esitykset toteutettiin Rugodiv-kulttuurikeskuksessa, joka on perinteinen ja ohjelmistoltaan konservatiivinen venäjänkielisen väestön kokoontumispaikka, ja kansalaisopiston tapainen toimintakeskus. Kummassakin esityspaikassa toteutettiin sekä koululaisnäytös että näytös avoimelle yleisölle.

Instituutti tuotti esitykset suomalaisen Teatteri Takomon kanssa, jonka tuotanto Jumppatytöt on. Mentoroinnin nähtiin olevan tuotantoon sisäänrakennettu koululaisnäytösten ja esitysten jälkeen järjestettyjen keskustelutilaisuuksien muodossa. Teos lisäsi tietoisuutta ja herätti keskustelua nuorten yhdenvertaisesta kohtelusta.

Viestintäprojekti

Viestintäprojektissa pureuduttiin kestävän tulevaisuuden rakentamiseen taiteen ja yhteisötoiminnan keinoin, alkaen puistojen monilajisuuden lisäämisestä päätyen kestävän muodin koulutusohjelmaan. Artikkelin esimerkit olivat Tarton 2024 kulttuuripääkaupunkivuoden pääohjelmistosta, jonka teema oli ”Arts of Survival”. Artikkeli on julkaistu SKTI:n nettisivuilla ja Virossa työn alla on julkaisu paikallisessa päämediassa.

Hankkeen vaikutus instituutin toiminnan kehityksessä

Suomen Viron-instituutille projekti tarjosi mahdollisuuden luoda uusia verkostoja ja tavoittaa uusia yleisöjä. Tärkeää oli, että kulttuurivienti ei ollut pistemäistä, vaan sisälsi sisäänrakennettuna mentoroinnin ja mahdollisuuden verkostoitumiseen. Tästä hyötyi sekä taiteilija, joka saa näin uutta ammattitaitoa ja elinkeinomahdollisuuksia, että instituutti, joka pystyy paremmin toimimaan kulttuuriviennin mahdollistajana kohdemaassa. Instituuttiverkoston yhteistyö tiivistyi ja antoi siemeniä tuleviin yhteisiin projekteihin, joista osan suunnittelu alkoi saman tien. Palautejärjestelmä oli aiempaa kehittyneempi ja siitä opitut käytänteet auttavat toiminnan arvioinnissa tulevaisuudessa. Kestävän kehityksen näkökulma kirkastui monella eri tasolla – olennaisiksi toimintaa ohjaaviksi kysymyksiksi muotoutuivat muun muassa: kuinka tehdä itse tuotanto ympäristöä säästävästi, kuinka käyttää taidetta kestävän kehityksen katalysaattorina ja kuinka toteuttaa myös inhimillisesti kestävämpää toimintamallia.

9. Liitteet

Kestävyyskoulutuksen tapahtumakolmijako

Baseline event	Sustainable event	Regenerative event
Artist participation – 1 return flight	Artist participation – only 1 one-way flight	Artist participation remotely or travelling by land
Audience travel 50% with public transportation or walking/bicycling	Audience travel 70% with public transportation or walking/bicycling	Audience travel 100% with public transportation or walking / bicycling
Printed materials on recycled paper	Printed materials on 100% recycled paper with plant-based ink	No printed materials
Digital, texts, photos and videos	Digital texts and photos	Only digital texts
80% vegan catering with season's vegetables	100% vegan catering with locally-grown organic season's vegetables	100% vegan catering with locally-grown and organic season's vegetables delivered without emissions
100% organic beverages	100% locally grown organic beverages	100% plant-based low-emission beverages delivered without emissions
50% materials with previous life	75% materials with previous life	No materials needed or 100% materials with previous life

- **Ohjelmalistaus ja tavoitettavuus (linkki)**
- **pARTir-viestintätilastot: (linkki)**